Ն. 6843

1908 ՓԵՏՐՎԱՐ 9 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ | 1326 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 19 | 1908 ՓԵՏՐՎԱՐ 22 (ԷՖՐԷՆՃԻ) | ԵԻՐՄԻ ՏԷՕՐՏՈՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

صاحب امتياز : جيوه‌لكيان ماته‌سي

﴿جريدهٔ شرقيه﴾ ١٢٩٣ سنه‌سنده دیران جبوه‌لك تأسيس ايتمشدر

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
Իսթանպոլ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղ.
Թաշրա	150 »	80 »	45 »
Մէմ. էճնէպիյէ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.

Մէճմուասը 20 ղուրուշտուր

DJERIDEI-CHARKIE
20. Avenue de la Sublime Porte
Fondé en 1877

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի, վէ 3ինճի սահիֆէ ղշ. 5
4ինճի սահիֆէ սաթըրը » 3

Իտարէխանէսի Իսթանպոլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Կազէթա իտարէսինէ պիր մէկթուպ կօնտէրիլմէսի խուսուսը իճապ իտէ միւտիւրի ՑԱԿՈԲ Տ. ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ա միւրաճաաթ օլունա։ Մէկթուպ նէշրի աաիտ օլան մէվատտըն իատէսի ղապուլ օլունմազ։

ՄԷՍԱԻԼԸ ՊԷՇԷՐԻՅԷ

ԻՆՍԱՆԸՆ ՉԱԼԸՇՄԱՍԸ

Հէր քէս պիլիր քի հայաթը պէշէրի ատիմ պիր փաալիյէթ իչինտէ կէչէր. պու չալըշմաղըղըն սարֆը խիճապ իթթիւկի զավալլի մեսաիի վէ հայաթը թէվզիյէ իլք ահֆա նազարլարտա ահէմմիյէթ վէրէճէք լայըգիյէթ թային խալըսկէզ։

Պու խուսուս թէտգիգաթ վէ մուգայէսէլէրէ կիրիշմիշ օլան էրպապը ֆէնն ինսանըն չալըշմաղըղը չոյունը թէհայյիւր պիր աէրէճէտէ պուլմըշլար տըր։ Պու նէթիճէլէրէ կէօրէ, ինսանլարըն՝ վիճտանըն մուգավեմեթինի պիւթիւն աղոաը տրասընտա իւք սըրրայա գոյմըշլարտըր։

Հէր քէս պիլիր քի, հայաթ մէսլէքլէրի, էմէլ վէ մեսաիւլ պէշէրիյէ մուխթելիֆ տիր։ Պունլարըն հէրսինի կէօզ էօնինէ կէթիրէրէք զավալլի պէշէրիյէթի մուգայէսէ խուլասէլէտէ մուշքիլ տիր։

Էրպապը թէտգիգաթըն պիրի մուխթելիֆ մէսլէք վէ խըտմէթլէրտէ պուլունան էշխասըն սէնէնին մուհթէվի օլտըղը 365 կիւնտէ սարֆ իթթիւքլէրի մեսաիի նազարը տըգգաթէ ալարագ պիր թագըմ նէթիճէլէրէ հըգարմըշ տըր քի, չոյունը միւթալէա տըր։

Թէտգիգաթը վագըայա էսաս օլան հէր հանկը պիր մէսլէք սահիպինին ամէլէտէ սայ ու ղայրէթի մըգտարը թէսպիթ խալըմըշ տըր։ Մէսէլա ամէլէտէ խըտմէթ խաէն պիր օմնիպիւս աէյյիսի, պիր լօգանթա կարսոնը, պիր բէյգիպար, պիր մագազանըն սատըճըսը մէմուրը, պիր էքմէքճի նազարը տըգգաթէ ալընմըշ, պունլարըն խըտմէթինէ կէօրէ, սարֆ իթթիքլէրի մէսայի մուգայէսէ խալընմըշ տըր։

Պիւթիւն սէնէ իշլէյէն ամէլէտէն պիր օմնիպիւս աէյյիսինին գաթ իթթիւկի մէսաֆէ հիչ նազարը տըգգաթէ ալընմըշ մը տըր. Ինսան հիսապլարա նազարէն, պիր օմնիպիւս արապաճըսըն հէր կիւն իշլէտիկի խէյլիա պիր էսէր թօփլանմաղ օլուրսա, 40 պին քիլօմէթրօյէ տէք պիր մեսաֆէ թէշքիլ իթմիշ քի. պիւթիւն սէնէյի հավի պուլունան պիր մեսաֆէ թէմէք տիր։

Պիր գահվէճինին պիր սէնէ զարֆընտա սարֆ իթթիւկի գահվէ 20 պին փինճան հիսապ խալըյօր քի, պու գատար գահվէյի խաթըրապ իթմէք իչին ուզունլըղը գահվէճինին իքի վէ էնի պօյունտա պիր գաբ լազըմ տըր։

Իշլէք պիր մաղազա սատըճըսը միւշտէրիլէրի հըզմէթ էտէրիմէք իչին սատըճըսը պիր սէնէ զարֆընտա միւթէմատիյէն գաթ իթթիրտիկի մէսաֆէ հիսապ խալըմըշ. քիւբրէնին իքի գուշագ լըղը տրասընտաքի մէսաֆէյէն տաշա ուզուն պիր խաթթ վիճուտէ կէլիրկի կէօրիւլմիւշ տիր։

Կիւնտէ 4 լիրայէ աղըրլըղընտա օրթա հիսապլա 120 էքմէք խարան պիր էքմէքճի 300 կիւն զարֆընտա 36 պին էքմէք խարմըշ օլույօր։ Էքմէքճինին չու պիր սէնէ զարֆընտա խարաղը էքմէքտէն 7 մէթրօ խուրուճիյէթինտէ պիր գուլէ ինշասը միւմքին տիր։

Մալիւմ տըր քի հէր խըտմէթ, հէր մէսլէք պիր զավալլի պէտէնիյէ վէ զիհնիյէ սարֆընը իսթիլզամ էտէր. պու մէսաինին թէէմմիւնը մայիշէթի վէ խալտա սըրֆ էյլէնճէյէ մասրուֆ օլմատընտա ֆարգ խող տըր։ Էրպապը ֆէննին թէտգիգաթընա կէօրէ, վասաթ զավալլի, թամիւսըհհէ պիր չախըրըն խէվմի սարֆընա մէճպուր օլտուղը զավալլի պէտէնիյէ մէճմուը 100 թօնօ աղըրլըղընտա պիր ճիսմի խէրտէն պիր մէթրօ խուրուճիյէթէ գալտըրմաղա միւհիյէթ տիր։

Պու աղըրլըղը գալտըրմաղ իչին նազըլ պիր վասըթը մէգանիգիյէ ինթիյաճ օլտըղը գոլայճա թախմին օլունապիլիր։ Հալպուքի, պու պիր կիւնլիւք իմալը պէշէրիյէ 300 կիւնլիւք մէսայի նէթիճէսինէ մուգայէսէ խալըր իսէ, քիւլլի պիր խէքիւտ հասըլ կէլիր քի, պու գատարը պիր սէնէ զարֆընտա սարֆ իթթիւկի զավալլի պէտէնիյէնին մէճմուը 30 պին թօնօ աղըրլըղընտա պիր ճիսմի խէրտէն 300 մէթրօ խուրուճիյէթէ ֆըրլաթմաղա աէրէճէտէ տիր։ Սու պիր սէնէլիք մէսայի աթիկէ պիր սուրէթլէ մուգայէսէ խալըրսաք, բէք զիյատէ օլտուղը կէօրիւլիւր։

Պու չախըր սարֆ իթթիւկի չու զավալլի իչէրիսի քէօմիւր տօլու պիր վակօնըն ղալտըրըլմասընա հատր խալապիլիր, պունու 3500 մէթրօ խուրուճիյէթէ գալտըրմաղա լազըմ կէլիր։

Հէր կիւն սուրէթը մունթազամէտէ պիսիքլէթէ պինէն պիր չախըրըն պիր սէնէ գաթ իթթիւկի մէսաֆէյի հիչ թախմին իթթինի՞զ մի։ Ալէլաատէ պիսիքլէթէ պինէն պիր չախըր սէնէտէ 24,750 000 մէթրօ մէսաֆէ գաթ իթմէսի լազըմ կէլիր իմիշ։ Պու գատար մէսաֆէյի գաթ խուրպլմէք իչին նէ աէրէճէլէրտէ զավալլի պէտէնիյէ սարֆը իսթիլզամ խալաճաղը բէք զօրլը քէսթիրիլապիլիր,

Հիսապ օլունտըղընա կէօրէ, չըմէնտէֆէր սթասիօնընտա պիլէթ սարֆիյաթընըն մըգտարը այտա 65 պին ատէտէ պալիղ օլուր, տօղրու պիր թախմին իլէ աէնիլէպիլիր քի, պէօյլէ իշլէք սթասիօնլարըն պիլէթ կէչիրէն էօնինտէքի մէմուրլար պիր սէնէտէ 750,000 պիլէթ թէվզի իթմէքտէ տիրլէր։

Իշլէք պիր էճզախանէտէ սէնէտէ 15 պին րէչէթա հազըրլըղը հիսապ խալըյօր։

Խաղը պայա վէ զարա գալէմ լէվհալը թէրսիմ խաէն պիր րէսսամըն միւճէսսէմ կէթիրտիկի լէվհալարըն թային աէրէճէ իսթինսախ աէնէտէ մէսաի թային իչուն սըզման սընավաթ թէտգիգաթտա պուլունմըշ տըր։ Պիր իքի րէսսամըն գըլըմըն մալիւմաթընա նազարէն, պու պասալը պիր նէթիճէ էլտէ խալըմըշ տըր։ Պու իքի րէսսամըն հէր պիրի խաղը վէ սուլը պայա, զարբոզլըմըն վէ զուրշուն գալէմինտէն միւճէսսէմ կէթիրտիկի լէվհա վէ րէսմլէր օրթա հիսապլա սէնէտէ 150 բարչայը պուլըյօր։ Էյէր պու րէսսամլարըն սէզալէրի չոյունը իթմամ կէօրիւլիւր իսէ, պունլարըն պիր սէնէ ֆըրչա վէ զալէմ գալէմլէ իսլահէտէ բէսմ խարադլարը մուշահէտէ վէ մուգայիսէ քէօղէր 130 մէթրօ միւրէքքէպլընա խաղըլըշտըղը տըր։

Ցուկէր վէ տավարճը կիպի էրպապը մէսլէքինին վիճուտէ կէթիրտիկի իշլէր տախի հիսապա խալընմըշ իմիշ. պու պապտա էրպապը սէնաաթըն իմալաթը տա մաատէնի թէտգիգաթըն կէչիրիլմիշ տիր։ Կիւնտէ 600տէն 800է գատար թուղլա իշլէյէն պիր տավարճը պիր սէնէ զարֆընտա ինշա իթթիկի տավարա թախմինէն 200,000 թուղլա գօյօր քի, պու գատար թուղլա իլէ իքի ճէսիմ պինա ինշասը միւմքին տիր։

Շըմէնտըֆէր մաքինիստ վէ աթէշճիլէրինին պիր սէնէտէ սարֆ իթթիքլէրի մէսայի տախի չոյունը գայա ու էչամ տըր։ Հէր պու մէսայի մաքինալարա տօր խոթ տէ, խուլլէրէճ աէյլէնճէյէ հասըլ խուլլէրէճ թօնօ աղըրլըղընտա պիր թրէնի խուլլէրէճ քիլօմէթրօ մէսաֆէլէրէ սէվգ իթմէք նէ աէրէճէլէրտէ մէհարէթ, նէ գատար իթինա վէ տըգգաթ սարֆընը միւսթէլզիմ օլաճաղը նազարը տըգգաթէ ալընըրսա, պու սէնաաթ էրպապը տախի էլպէթ սէզավարը սէնա տըր։

Պու մէզալէյի էզհէր պաս իթմէկ իստէրիզ կալէթա՝ պու խօլա սահապը սէնէյիւ էն մէշաիւրլէ թէտգիգ իթթիկի սըրալա, սէվգը քէլամ իլէ աէյօր քի,

«Պիւթիւն մէսայի պէշէրիյէ հիսապ վէ թախմին օլունապիլիր. աղ չօգ զավալլի վէ ամէլ սարֆընը միւսթէլզիմ հէր փիշէ պէշէրի՝ պիր հիսապ իթթինա իթթիրիլէպիլիր։ Մէսէլա, հէր կիւն սաֆիրլարա գօնուլան, միւտէլէրիմիզ էնէն նէյինթի վէ իշլի մաաէլէրինին մըգտարընը թային իթ մէմլէքէթ իքի հիչ սարֆը զիհնի իթթինի՞զ մի։ Հէր նէմէքտէ միւտէմիզ էնտիւրայիլմիշ նէյինթի վէ իշիկնին մըգտարը աղըրլըղը նէ՞ տիր։ Հէր նէմէքտէ նէնիլէն չէյլէրի, պունլարըն հէր կիւնլիքինի, հէր սէնէլիքինի հիսապ թութսաղ, գալաղըրըզղըղ նէթիճէնին նէ աէրէճէլէրտէ չոյունը հայրէթ օլունաճաղը. պու աղըրլըղը գալտըրմաղ իչին նէ՞ պիր զավալլի իսթիլզամ իթթիքլէրինի. Եալընըզ պու զաալէթի պիր Թօթինկլէրի կէչմէք, աթէշ խարգըմաղ, աղալըղը ֆըրչալամաղ, էլէրի վէ իւզը խորմագ կիպի կիւնտէ ին մաաէյի տաշը հիսապ էտէրսէնիզ, նասըլ պիր զավալլի սարֆ օլունտըղընը անլարսընըզ։»

Օգույանլարըմըզ չու զարիպ հիսապլարը հայրէթլէ օգույաճաղլարընա շիւպհէմիզ յօգ տըր։

ՔՈՒՑՈՒՔ ՖԱՆԹԷԶԻԼԷՐ

ՊԱԼ ԱՅԸ ՍԷՅԵԱՀԱԹԸ

Էնի էվլէնմիշ Մ. վէ Մատամ Վէթէյլ լազըմ կէլէնլէրէ զիյարէթլէրինի իճրա աէն, զիյաֆէթլէրէ վէ սուարէլէրէ թէրթիպ էյլէտիքտէն սօնրա, պալ այը էյյամըն թէրթիպ իչին Լօնտրայա հարաքէթ իթմիշլէր տիր։ Էնի էվլէնէն հէր պիր Ֆրանսըզ —պիր թալիհ հալի վագըթ էրկինտէ օլտուղու —պալ այընը կէչիրմէք իչին Իթալիայա կիթմէկի իթթիյատ իթմիշլէր տիր. լաքին Մատամ Ժան Վէթէյլ հէնուզ մատամզէլ իքէն Լիւսիլ օլտուղը զէմանտան պէրի Ինկիլթէրայը, խուսուսիյէ Սքօթիա կէօլլէրինի զիյարէթ իթմէք հավէսինտէ իտի։ Զէվճի Մ. Վէթէյլըն պիր տօռթընըն՝ Լօնտրա կէօլիւ տահիլինտէքի քէօշքլէրինի պունլարըն թահթը էմրինէ վազ իթմիշ օլտուղընտան, պիթթապի ժան Իթալիայա կիտէճէք էրէտէ պուրայը թէրճիհ էյլէմիշ տիր։

Ինկիլթէրա սահիլինէ չըգտըգլարընտա, չըմէնտըֆէրէ բինիպէն Լօնտրայա տօղրու խոշ չըգմըշլար իտի։ Կատթօն տէլեգրաֆ օլմաղը հասէպիյլէ, զէվճէսինէ խօշ կէօրիւնմէք իչին, անըն թէքմիլ տէրգիւլարընը իճրա իթմէկէ ղայրէթ իտէր իտի։ Գօթօր՝ Գօթօմ սթասիօնընտա տուրտու։ Եազընընտա պիր չէքքէն թէրքիպանընտա կիւզէլ պիր կիւլ իտէլէթի վար իտի։ Ժան պունը կէօրիւնճէ զէվճինին խըթթաբէն աէտի քի,

—Պագ, Կատթօն, նէ կիւզէլ տէմէթ տիր...։

Ժան սէօզինի հէնուզ պիթիրմէտէն, Կատթօն վակօնտան տըշարը ֆըրլատը։

⁂ Մատամ տը Լիւսիլ՝ զէվճէնի ատըմըթինտէն սօնրա, սաքին պուլունտուղու էվ՝ կէօզինէ խալի կէօրինիյօր իտի, քէնտի քէնտինէ չէյլէ տիւշինինյօր իտի.

«Պիր չիֆթ չէն ու չաթըր հալտէ, կէօզ կէօզէ օլարագ կէօրիլէր իսէ, պէյիտէ գալանըն իւզէրինէ հիչ տիւշինի՞րլէր մի... լաքին մատամըն պէրպիլէրինտէն սայլըմըշ, պաղըն... ահաբա նէ՞ չիւն... զէզէմ հալըմ թայիլթը տըր, պէլքի սիզին էվլատընըզ անվալը...։

—Պու նէ ահմագ ֆիքիր, մատամ, հապուքի, նէ տէ աշքըմըզ վար, նէ տէ միւնազաա։ Էվլատընըզ՝ գօթօր խոլա չըգմըշտըրընա Կատթօն խալըրըրըշտըրմա սթասիօնտա գալմըշ տըր։ Պու գապըլ խանէտէ անլաշըլմաղ բէք չապուգ հալլ օլունըր. իշթէ խըրախթըբարլըղ կէլիրյօր. պէյլէնէն պիր Թէլէկրաֆ կէթիրտիյօր։ Պու Թէլէկրաֆ Գալէտէն չէքիլմիշ օլույ, լաթիֆ պիր սէյահաթ խպրը իթթիւքլէրինի միւժտէ օլունալղընտան, մատամ տը Լիւսիլ պաշնաթլանմըշ իտի։ Տուվրատան չէքիլէն էգինճի պիր Թէլէկրաֆ՝ սէյահաթը պահրինին նէ լաթիֆ օլտուղընը պէյան խալըյօր իտի։ Իւչինճի Թէլէկրաֆըն վիրուտուննէ, նիմ պիր սէվինճլէ Թէլէկրաֆը աչտը։ Լաքին, ահապա հասըլ՝ մը օգույօր իտի. Թէլէկրաֆը իւչ աէֆա օգուտը. միւնտէրիճաթը չու իտի.

Լօնտրա.— Կիւզէլ սէյահաթ, խալընըզլարզ։ Կատթօն՝ Գօթօմ սթասիօնընտա գալտը։

Եալընը՞զ մը։ Զէզէմ տահա պուն ալընմըշ պուլունտուղը Թօրինկին աօզագըլարընը պէրդաշտը քէզէմէք տիր։ Շիմտի իսէ Լօնտրա կիպի վասի պիր շէհրտէ խալընըզ զալըմըշ։ Կիւզէլ իւրի նէրէյէ՞ն սթասիօնտա գալմըշ. Թէլէկրաֆընըն նէ՞ զայրէթ իտի։ Ահապա պիր խըրխըր-լա՞ֆ մը. ահապա պիր միւնազաա՞ մը զուհուր իթմիշ, պէլքի տէ պէրպէրինտէն գօփմուշլար տըր։

Պու էնտիշէլէրի խալընըզ քէնտիսինէ հասր իթմէյիպ, մատամ տը Լիւսիլ՝ Վէթէյլին պէտէրի նէզտինէ աատէ կէօնտէրէք ճէվապ իլէ Թէլէկրաֆը սըր ըստէ կէօսթէրտի։

—Պունա նէ՞ տէրսինիզ, միւսիւ։

—Եալընըզլըղտան պէօյլէ չէյլէր զուհուր էտէպիլիր. էվլատլարըմըզըն պիր պէրինի խօշ կէօրմէյէն պիր ղայրէթ իլէ ճէվապ վէրսէլէր խալըյօր իսէ շէյ չօգ էհէմմիյէթ վէրմէյէլիմ։

—Պըրագըն ռ մը... Ալլահ վէրսին։ Լաքին մէսէլէ էօյլէ տէյիլ տիր։ Պիր պիրինտէն այրըլմըշլար, պագըն... ահապա նէ՞ չիւն... զէզէմ հալըմ թայիլթը տըր, պէլքի սիզին էվլատընըզ անվալը...։

—Պու նէ ահմագ ֆիքիր, մատամ, հապուքի, նէ տէ մասուզ վար, նէ տէ միւնազաա։ Էվլատընըզ՝ գօթօր խոլա չըգմըշտըր. խալայիգ տա Կատթօն խալըրըրըշտըրմա սթասիօնտա գալմըշ տըր։ Պու գապըլ խանէտէ անլաշըլմաղ բէք չապուգ հալլ օլունըր. իշթէ խըրախթըբարլըղ կէլիրյօր. պէյլէնէն պիր Թէլէկրաֆ կէթիրտիյօր...

պիրպիրինի օգույօրլար, պունլարը նամ պիլ Թօթիլ իթմէկի, խաթիրքարլար պիր չէյ կիպի կէօզլէրինէ կիւզէլ կէօրինիյօր. քէնտի պու մուհապպէթլէրի իլէլէպտա տէվամ իտէ տիր.»

Մատամ տը Լիւսիլ հէնուզ հէնա իքէն աալ գալմըշ օլմաղլա, պիւթիւն զավալլի վէթէթինի զէզէն հալը իթմիշ իտի։ Շիմտի տէ պաշգա պիր կէլին զէզէն ճէվաբ իլէ ալտըմտը. Էնի էվլի օլան Մ. վէ մատամ Վէթէյլ հէր տաֆէ միւվաաէլէթ ի թէրթիպլէրի սըթաթիօնտան Թէլէկրաֆ չէքմէյէ խարար վէրէրէք կիտէր իտի։

Իւչ Թէլէկրաֆ Գալէտէն չէքիլմիշ օլուպ, լաթիֆ պիր սէյահաթ խպրը իթթիւքլէրինի միւժտէ օլունալղընտան, մատամ տը Լիւսիլ պաշնաթլանմըշ իտի։

բիլիր սէվիյօրլար, պունլարը նամ պիլ Թօթիլ իթմէկի, խըթիրքարլար պիր չէյ կիպի կէօզլէրինէ կիւզէլ կէօրինիյօր.

Պու էնտիշէլէրի հասր իթմէյիպ, մատամ տը Լիւսիլ՝ սէյրան Թէլէկրաֆը աչըգ օգուտու.

—Շիմտի տէ, միւսիւ, սիզին մախտումընըզ Լօնտրայա նէթիճէսինտէ վէ իչթէ օրատան չու Թէլէկրաֆը չէքմիշ տիր.

Ժան մուֆարագաթ իթթի, պէն տէ գօթօրա պինտիյօրտըմ։

—Թապիի, մատամ քի զէվճէսի Լօնտրա տէյիլ, քէնտիսի տէ անը Թանգիր իչին գօթօրա պինմիշ տիր։

—Պու սէյլէտիքլէրինիզտէն պիր չէյ անլայամայօրըմ, միւսիւ, պէնիմ պիլտիկիմ՝ էվլատլարըմըզըն պիրպիրինտէն այրըլտըգլարը տըր։ Կատթօն՝ Գօթօմտա էնմիշ, լաքին իթթիւքլէրի կիւնլէրինտէն պէլլի օլմայօր, զէվճէ՝ էվլատնէն էվտէ քալմըշ վէ զէվճէսինին Լօնտրայա կիթմիշ տիր։ Ժան՝ մէզբուր պիր զէվճէ տըր։ Պիւ տէ պէօյլէ պիր զէվճէ։ Կատթօնըն պէթիւն էքսպրէսինտէն կէօթիւրմէք իչին Լօնտրայա կիթմիշ տիր։ Ահ, պէյլէ նազիք կէօրէն տէլէֆօնլա պու խուսուսու պէրագ իթմէկէ պէքլէնմէլի իտի։

Պու տէֆ ու ֆիքրի դարամէ պէտէնի Թէլէկրաֆ վիրուտու իթթի. Կատթօնըն պէտէրի իլէ ժանըն վալիտէսի պիրպիրլէրինի հիւսնի թէլագգի իլէ գարշըլաշըր օլտուղլարը հալտէ պունտան պէրի պիրլիքտէ Թէլէկրաֆլարը պէքլէյօրլար իտի։

Պու Թէլէկրաֆ Ժանտան իտի. տէյօր քի,

Սալիմէն Բէնթրայթէ մուվասալէթ իթթիմ. Մ. Հէրվէյը պուլտում. Ֆիւթուր իթմէյին։

Պու տէֆա տա հիտաէթին օրրասը Մ. Վէթէյլա ինթիգալ իթմիշ իտի։

—Պու նէ՞ տէմէք, Զէզէնիզ օղլումը Բօթամտա պըրագըր. քէնտի Լօնտրայա կիթմէք, զէզէնիզ տա Բէնթրայթէ կիտէր. էյլէ պիր չէնէր քի, քէնտի սէյահաթ բրօկրամընտան խարիճ իտի. վէ զէզէնիզ օրատա պիր Մ. Հէրվէյ պուլուր. էվլէնմէ չունքի տօղրու ահտը օլըր քի, պու Մ. Հէրվէյը Թանըյօրմուսունըզ։

—Բէք խարդըմատ Թանըրըմ. կիւզէլ պիր տէլիգանլը տըր. տուրէն միւթէքաիտ պէր. զէզէմըն՝ անընլա էվլէնմէք իչին պէթիւն թէհտիտլէրինի թէմինաթ իտէրտի։

—Տօղրուսը ֆէնա տէյիլ. զէզէնիզ մէչհուլ զէվճինի խալը պօլտա պըրագըպ, մունախխարէն օրայա պիր մասուգընը պուլմուշ։

—Զանն իտէ՞րմիսինիզ, միւսիւ, քի...

—Զանն իթմէմ, էմինիմ. օղլ պու չօր հալըմը։

—Զէվճէսիր կէ՞նճ մի իմիշ։

—Էյի խալընմըշ օլմալը։

—Ֆամիլիանըն պաշգա էֆրատը հագգընտա տա մալիւմաթ ալապիլէ՞ն մի։

—Շիւպհէ մի վար. քիւչիւք օղլու աարճէ զավալլի իմիշ, պիլմէմ հանկը թօփրաղը Պէյլիյէ Լիւսիլէն էվտէ պուլունըյօր. ահալը պիր թէլիգտէնը։

—Զէվճէսի, պըզ հէքլէսին։

—Պունլար հաքգընտա էվլէթ պիր չէյ անլամատըմ։

—Պիր չէյ պալտամալըն, անլայամատըն իսէ, տուրմաք քի անլայամաղ պիր չէյ խող. պէն սէնին էվինտէ օլամ նէ խարարըմ պիլէ՞միսին։

—Սէյլէ տէ պիլէյիմ։

—Կիտէր Մ. Լըզօգ իլէ խօթիչօրէ խաբէրիմ։

Ֆանֆէրլօ՝ գուլաղընտա ռապանաւ սըգմըշլար կիպի էքրինտէն ֆըշըրայըպ. —Տօղրուսը կիւզէլ նասիհաթ վէրտին, միւսաաէրէթ իթթիմիզէ մի օլայըմ։ Նէ խարամագ իսթէտիյիմ Մ. Լըզօգ պիր տավալը փարա խաղէքլէ օլա....

(Տէվամը)

)(27)(

113

ՆՈՄԷՐՈԼԸ ԷՎՐԱԳ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ԱԼԻՔ ԷՖԷՆՏԻ

—Սաաթ գաչտա՞ ավտէթ իթմիշ իտին։

—Էրէյիճէ կէճ վագըթ։ Պանգատան չըգտըգտան սօնրա, Գրէտի Մօպիլիէ պանգասընտա պիր իշիմ վար իտի, օրայա կիթթիմ։ Հէյնը ավտէթիմտէ հէր հալտէ սաաթ պէշի պուլմըշ իտի։

—Թէսլիմ իթմիշ օլտուղըն պանգնօթլարը Մ. Պէրթօմի նէ՞ խարար, խօթըրընտա՞ մը տըր։ Աճէլէ իթմէ, տիգգաթ պաշլա թօփլա։

—Տօղրընըզ քի սէօյլէյիմ. էվվէլ էմրէտէ պանգնօթլարը սայտըմ, աէօրթ պաշքէթ խարտը վէ սանտըղա գօյտըմ. սօնրա... սանտըղը գափատըմ. սօնրա... սօնրա... գանն իտէրիմ քի... էվվէթ, տօղրու տըր, աիշարը չըգտըմ։

—Պէօյլէ օլտուղընը էմինմիսին։

Միւսթանթիգին հաքիմանէ սէտասընտան Անթօնէն զօրզմաշ կիպի կէօրինէրէք, օլտուղուա պիր թէրէտտիւտ իլէ.—Ղալէթ էտմէ իմ. պաշըմը քէսէճէք օլսալար, էհնէ պու խուսուստա էմին օլտուղըմը պըրագ խալըրըմ.—տէտի։

Իֆատէսինին պիր էյինճի թարզը վէ թային իթմէք միւմքին օլամատը. կէօզիւմիւ խարտը։ Պու իֆատէսի քէնտի քէնտինին մէսուլ իթթիյինի անլատաղը ճըրճըթլը, սէօզիւնի կէրի ալմաղ իչին պիր վէսիլէ արըյօր խարտը։

Ֆիլհագիգա, միւսթանթիգին մագսատը հասըլ օլմուշ վէ խազթախանէտէն չըգտըղը սըրատա, տոտ ուզունըն իֆատէսի բէք միւհիմ օլտուղընը զապթ քաթիյէն պէյան իթմիշ խալըր։

Մատամ Ժիւլինին իւթիճա իթմիշ օլտուղը Կրանտ Արգանժ օթէլի՝ Սէն-Միշէլ բուլվարը իւզէրինտէ պուլունան օթէլլէրին էն միւքէմմէլի տիր։

Օն պէշ կիւնլիքինի բէշինէն վէրէն միւշթէրիլէրէ ֆէվգէլաատէ հիւրմէթ իտիլիր։

Օթէլին մատամ Ալէքսանտր՝ վագթը իլէ կիւզէլ իմիշ. շիմտի իսէ նափուղլը պիր գըրը տըր։ Գըյաֆէթի տայմա մունթազամ, գօրսէսի տայմա պագը. կէօյսիւնտէն աշագը պիր գաշ քիլօ, տիշլէրի պիր գաշ գուլաք տաշընա խաղըլըգ քիւ, չըրփըլդը կիւչիւք կէօզլէրինին վէ պիր պարմագ ըսլագ ու էքինին քէօսէ ալթընտա տայմա գարա ազ պաշը պուլունըր թօղն...

Մատամ Ալէքսանտր՝ գօճասընը տաէ էտէր։

Միւսթանթիգ խասթախանէտէն ավտէթ իթթիկի սըրատա, նէյմէք վագթը օլտուղը հալտէ, գօճասընըն կէլմէյէճէյինտէն թելաշ իթթիկի իզհար խալըյօր իտի. օ սըրատա տա իշլէրինէ խարըշմագտան տագըն մէսուլիյէթ. պէլքի պիր չիֆթ օլտուղուն իւզէրինէ, միւսթանթիգին մագսատը...։

Ֆանֆէրլօ օ անտէ իչէրի կիրտի։

Իւչ սէնէ էվվէլ Ֆանֆէրլօ՝ մալիւմաթըն խաֆիյէ թարաֆտարլարընտան պիր թէրթիպ իթթիրըմէ իչին պէյնի պիր զէնկին օլմագ իչին Մատամ Ալէքսանտր օ օլուր. օրատա թօփլանմըշ իտի։ Մատամ Ալէքսանտր՝ Ֆանֆէրլօ՝ օրատա թագըպ իթմէյէ թէշապպիւս խալըպ իտի։

Հէր իքիսի պիր կէօզէ օ անտէ աէնկին կէչիրմիշ օլտուղլարը միւթէնաաէպէթ իլէ քէօր խաթըրըյօր իտի։

Մատամ Ալէքսանտրը տաէ էտէր միւսաֆիրինի օլտուղը զէզէն թէճիլ իթմէյէ պաշլաղը տըր։

Մատամ Ալէքսանտր օրատան իչէրի կիրտիյի զաման, Ֆանֆէրլօ արզ իթթիյի պիր տիվան ու գարշըլամաղ մուզթարիպ օլաճաղ էօզէլ պիր թէպէսսիւմ իլէ.

—Նէ՞ իսթէրսինիզ, միւսիւ, նէ՞ պէքլէրսինիզ.

—Օտասընըզը պէքլիյօրըմ։

—Պու քէնտի իւսթիւնինտէ՞։

Ֆանֆէրլօ՝ զէվճէսինին ղալթագլըղը պէքլէրտի. պանզէրի Ֆօնքէօլին խըզմէթքէարը Մ. Էվարիսթ իլէ պիւթիւն կիւն պէրապէր օյնաաըմ. Միւսաաէ իթմէք քի պիւթիւն զարուրէթի պէն պէքլէրէմ։ Պու սէպէպտէն պու օղլուն օլտուղը պիր էօզէլ հալտէ մալիւմաթ խալըր։ Պուղլարը պէքլէրէմ չէյլէ։

պապաէ պիր խըզահըմ վէրմէյիւռնիզ։

—Հէյհամ, միւսիւ, նէ սէօյլէյիմ, մամամըզը հիչ պիր չէյ անլամադըղըմը կէօրիյօրըմըզ։

Պու սըրատա ալթընծը թէլէկրաֆ վիւրուտ իտէր. Թէլէկրաֆ՝ Ժանըն իմզասընը հավի օլուպ Լօնտրատան չէքիլմիշ իտի։

Լօնտրա միւտտաիւ ումումիլիկինէ թէէմինաթ մազամընտա պու թէլէկրաֆ 20000 ֆր. կէօնտէրինիզ։

Հէր հալտէ իչին իչինտէ պիր ճինայէթ վուգու պուլտըղընա շիւպհէ գալմամըշ իտի։ Ժան իլէ Կասթօն թէվգիֆ օլունմըշլար իտի. գալըթա իչէ միւտտախէլէ իթմիշ իտի վէ պունլարըն թախլիյէսի իչին քէֆալէթը նագտիյէ իսթէնիլմիշ իտի. Եվվէլը իզտիվաճտան 2 կիւն սօնրա պու կիւզէլ պիր հալէ գարշը նէ խարքընլար, նէ տէօրնիլէր։

*** Մատամ տը Լիւսիլին կէօզինէ պիւթիւն կէճէ ույգու կիրմէմիշ իտի. սապահա գարըը պիր ազ ույուտը. ույանտըղը վագըթ խայլի զէման կէչմիշ իտի. մէքթուպլարը կէօզտէն կէչիրտիկի սըրատա, Ինկիլթէրա տամղէ նէզարէթինտէն վիւրուտ իթտիկի՝ իւզէրինտէ ալամէթի հավի օլան պիր զարֆ էլինէ կէչտի։ Ատրէս՝ Ժանըն խաթթը իտի. աճէլէ զարֆը եըրթըպ, մէքթուպը օգումաղա պաշլատը։

Սէվկիլիւ վալիտէճիկիմ,

Հէր պիր սթասիօնտան սիզէ թէլէկրաֆ չէքէճէկիմ տիզէ իթթիֆագ էյլէտիկիմիզտէն տոլայը մէմնուն գալաճաղընըզա իւմիտվարըմ։ Սէրկիւզէշթլէրըմ տօլու օլան սէյահաթըմըզա պէօյլէճէ վուգուֆ բէյտա իթտինիզ. լագին, տ'հ, նէ միւէսսիր սէրկիւզէշթլէր։

Բօրտօյա միւվասալէթիմիզտէ, սթասիօն խարիճինտէ կիւզէլ խօչպու բայիճալարը էթրաֆը տօլտուրան կիւլ տէմէթլէրինի կէօրտիւմ. զէվճիմ օնլարտան պիր տամէլըն ալմագ իւզրէ, տէրհալ վակօնտան ֆըրլատը. լագին գաթար սթասիօնտա չօգ տուրմայաճագ իտի. եօլճուլարըն չըգըշըրըն միւթէաքիպ, գաթար մէմուրլարը հէման գափուլարը չալտըլար. գաթար խըզլա հըրէկէթ իթտի. զէվճիմ վակօնուն խարիճինտէ գալտը, մուվաֆֆագ օլամատը։

Եալընըզ գալարագ, Լօնտրայա միւվասալէթ իթտիկիմտէ, նէ խարաճաղըմը տիւշիւնիւր. Պիթթապի տիկէր պիր գաթարլա զէվճիմին վիւրուտունը պէքլէմէկ իտիմ. լագին զիհնիմտէն թօհաֆ պիր ֆիքր կէչտի. շէօյլէ քի՝ էյէր Կասթօն թէսատիւֆէն պիր ձինայէթ իչիւն Պօրտօտա ալըգօյուլմուշ իսէ, չօգ թէհլիքէլի օլաճագտըր. պունըն իւզէրինէ պէն հէմէն պիր պիլէթ ալըպ վակօնա աթըլտըմ. գաթար խըզլա չըգըշը... մէկէր գաթարը Բօրտօտա տուրմայաճագ իմիշ... Բէնիմ օրայա կէլիշիմ իւմիտսիզլէնտիմ. էրէյիճէ չաղըրտըմ. Նէ խարաճաղըմը պիլմէյօր իտիմ։ Պու սըրատա կէօզլէրիմ կիւլէրէք կէօրինմիշ պիր քէնտիսինի էյլէմիշ... Մ. Հէրվար... Պուլընտուղըմ հալ վէ մէվգիինի քէնտինէ թէֆհիմ իթտիմ վէ օ տա պանա թէսէլլի վէրէրէք թ...

թը էմրիմտէ պուլընտուրուլըրը սէօյլէտի։ Լօնտրայա աղաէթ իչիւն թէքրար գաթարա պինտիք. Խուլասա պիւթիւն թանըտըղըմ հագգընտա խայրիճէ կէօրիւշտիւք։

Գաթար տուրտը. Քաթըմ. վակօն գարուսը նախէհան աչըլտը. Կասթօն իչէրիյէ հիւճում, Հէրվարըն խապասընտան թութարագ տէյմէկէ պաշլատը. Հէրվար տա քէնտիսինի միւտաֆաա իչիւն մուգապէլէ իթտի. գալապալըգ էլլըլար։ Զէվճիմ տիր տէտիմ. լագին Կասթօն՝ խանըմա պիր ճինէյի կէօրտիւկինտէ, տըլընը զայ իթմիշ իտի։

Պու էյի պիր նիշանէ իտի. պանտան զայէթլէ մէմնուն օլտում։ Խալընըզ գալապալըգ էօնիւնտէ պիր բէգալէթ վուգու պուլմըշ իտի։ Պիզի գարագօլա կէօթիւրտիւլէր. Խուլասա Մ. Հէրվարը զէվճիմէ թագտիմ իթտիմ. շիմտի էկէր պիր քէֆալէթը նագտիյէ վէրիրսէգ, խօճալըղըմըզը տէվամ իթմէգ իչիւն սէրպէսթ գալաճաղըզ։

Սէվկիլիւ վալիտէճիկիմ, պու սէրկիւզէշթիմ ահպապ սիզի նէ գատար էյլէնտիրիր. հագիգաթէն պէն չօգ մէմնունըմ քի՝ խօճալըղըմ ալէլատէ օլմատը. Թօհաֆ տէյիլ մի, զէվճինի զայ իթմէգ, օ սէնի թագիպ իտէրքէն, սէն օնու թագիպ իթմէգ, պիր միւնազաատա պուլընմագ, վէ միւֆարագաթտան էվվէլ հաքիմ հուզուրընա չըգմագ. սօնհի պիր խօճալըգ իթտի տէմէտինիլէր. էկէր մուհիպլէրիմ պու սէրկիւզէշթիմ իշիթսէլէր, ղըպթէ իտէճէգլէրինէ շիւպհէմ եօգ տըր։

ԺԱՆ ՎԻԹԷՕԼ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՇՈՒԷՏ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ

Պունտան էվվէլ աղզ օլունան պիր շայիա մուճիպինճէ, Պալթըգ տէնիզինտէ պուլընան Րուսիայա աիտ Ալանտ ատալարընըն թահքիմ խուսուսունտաքի՝ տէվլէթլէրէ գարար ալթընտա պուլընմըշ Րուսիատա պու գարարը գապուլ իթմիշ իտի։ Պունտան էվվէլ իսէ, Բէթէրսպուրկ գազէթէսի պու խուսուս ահտընըն րէֆի իչին ալագատար օլան տէվլէթլէր իլէ միւզագէրէյէ կիրիշմիշ օլտուղունտան, Շուէտէ պիթթապի պիր հէյէթ կէօնտէրիլմէսի հագգընտա օլմուշ իտի. Ալանտ ատալարը՝ Սթօգհօլմա 3 սաաթ մէսաֆէտէ պուլընմագտա օլտուղունտան, Շուէտ սահիլի իլէ խալընըն 10 քիլօմէթրօլըգ պիր պօղազ իլէ այրըլմըշ տըր։ Պինաէնալէյհ միւզագէրաթ նէթիճէսինտէ Րուսիա մէզքիւր ատալարը թահքիմ իտէպիլմէք սէլահիյէթինի ալապիլիրսէ, Շուէտ մէմլէքէթինին էմնիյէթ վէ սէլամէթի պօզուլաճաղը, Շուէտ կազէթալարը թարաֆընտան պէյան օլունմագտա տըր։ Պու սէպէպլէ պիւթիւն Շուէտ կազէթալարը պու թէշէպպիւսաթա գարշը քէմալը շիտտէթլէ բրօթէսթօ իթմէքտէ տիրլէր. Բարիզտէ պուլընան Շուէտ բէճալընտան պիրի՝ տիւնքի «Մաթէն» կազէթասը մուխպիրի իլէ վագը օլան միւլագաթընտա էնուսընտա, պունա տաիր աթիտէքի պէյանաթտա պուլընմըշ տըր։

«Ալանտ ատալարընըն թահքիմի պիր գարարէ Շուէտ գըթաարընըն էնտիշէսինի մուճիպ օլուր. վագըա պու պապտաքի ահտնամէյի իմզալայան տէվլէթլէր միւթէֆիգտա Շուէտ հաքիմ իտի, անճագ միւզաքիր ատանըն թահքիմի մէսէլէսինտէ տիր հագըմ ահտնամէյի րէֆիէ տէվլէթլէր մուվաֆագաթ իթմէյէրէ, Շուէտ հիւգիւմէթի պու մուվաֆագաթա գարշը, քէմալը շիտտէթլէ բրօթէսթօ իտէճէքտիր։ Պունտան պաշգա, Նորվէճլիլէրըն թէմամիյէթի միւլքիյէսինի թէմինէ տա օլան ահտնամէյէ պէնզէր պիր ահտնամէյի Շուէտ իչին տէ ալմագ իչին Շուէտ հիւգիւմէթի պու պապտա բրօթէսթօ իտէճէքտիր. Նորվէճլէ իլէ պու պապտա միւզագէրաթտա պուլունմագ... Շուէտ հիւգիւմէթի պու պապտա իթթիֆագ իթմիշ օլտուղունտան Շուէտ հիւգիւմէթինին պու պապտաքի թէշէպպիւսաթը միւնհասըրըն սիւգութ իլէ պու ահտնամէյի գապուլ իտէճէգ տիր. Շուէտ հիւգիւմէթի պու թէշէպպիւսլէրինտէ հէր հալտէ մուվաֆֆագ օլաճագ... Շուէտ հիւգիւմէթի պու պապտաքի թէշէպպիւսլէրինտէ մուվաֆֆագ օլմագ իչին գաթըյէն ... էյլէմէյէճէք տիր։»

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԱԼԷՄԱՆԻԱ

Ալէմանիա իմբէրաթօրը՝ կէչէն կիւն, Ֆրանսանըն Պէրլին սէֆիրի Մ. Գամպօնը հէճէկէ տավէթ էյլէմիշ իտի. Պու սէֆրա ալընան մալումաթա նազարէն, Մ. Գամպօն՝ էօյլէ թաամընտան էվվէլ, իմբէրաթօր թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ վէ Աֆրիգատա Գամէրօն իլէ Ֆրանսանըն Գօնկօ միւսթէմլէքէսի արասընտաքի հուտուտը միւթէգաապիլ պիր թագըմ րէսիմլէրի հավի պիր ալպօմը միւշարիւլէյհ իմբէրաթօրա թագտիմ էյլէմիշ տիր։ Պատէհու իմբէրաթօր՝ Ֆրանսա սէֆիրինի թաամա տավէթ էյլէմիշ տիր։ «Համպուրկէր Նախրիխթէն» կազէթասը պու պապտա խազմըշ օլտուղը պիր մագալէտէ շու խուսուսաթը լիսան էյլէմիշ տիր։

«Պէրլինտէ իլք տէֆա օլարագ՝ պիր Ֆրանսըզ սէֆիրի հագգընտա, իմբէրաթօր թարաֆընտան պէօյլէ պիր մուամէլէ կէօսթէրիլմէքտէ տիր։ Մ. Գամպօնըն սէլէֆի Մ. Պիհուր Պէրլինտէ պուլընտըղը միւտտէթչէ հիչ պիր վագըթ իմբէրաթօր թարաֆընտան թաամա տավէթ օլունմամըշ տըր։

«Շիմտիքի վագըթտա Ալէմանիա իմբէրաթօրըլընըն Ֆրանսա սէֆիրինի թաամա տավէթ իթմէսի վէ պու վէսիլէ իլէ մումաիլէյհ սէֆիր հագգընտա կէօսթէրիլէն նէզաքէթ էհէմմիյէթը մախսուսայի հաիզ տիր։ Մամաֆիհ թաամ էսնասընտա մէսայիլը սիյասիյէ հագգընտա միւթալաաթտան պահս օլունմամըշ վէ անճագ իմբէրաթօր Մ. Գամպօն իլէ Գորֆուտա խինա իթտիկի սէյահաթ իլէ սանայի նէֆիսէյէ տաիր պիր թագըմ մէսէլէլէրտէն պահս իթմիշ տիր։ Ֆրանսա սէֆիրի ղայէթ պէլիղ պիր սաաթէ գատար քէլամ էյլէմիշ կիպի, իմբէրաթօր տախի կիւզէլ թագտիրլէրլէ միւգապէլէ իթմիշ վէ սէֆիրին խօշնուտլըղընը գազանմըշ տըր։»

ԱՄԷՐԻԳԱ ՕՐՏՈՒՍԸ

1907 սէնէսինտէ Ամէրիգա օրտուսընըն մըգտարընտա պիր ախիրէն նէշր օլունան պիր իսթաթիսթիգ կէօրէ, Ամէրիգա օրտուսը 3554 զապիթ իլէ 77 պին էֆրատտան իպարէթ տիր։ Պունլար տա պէրվէճհի աթի ինգըսամ իտիյօր։

Եվվէլա 30 բիյատէ ալայը մէվճուտ օլուպ, հէր ալայ իւչ թապուրտան վէ հէր թապուր իւչ պէօլիւքտէն միւրէքքէպ տիր։

Սանիեն՝ հէր պիրի իւչ պէօլիւքտէն իպարէթ օլմագ իւզրէ 15 սիւվարի ալայընտան վէ 30 տանէ պաթարյա 126 տանէ պաթարյայընտան իպարէթ տիր։ Այրըճա իւչ իսթիհքամ թապուրը վար տըր։ Պու մէվճուտտան Ֆիլիբբին ատալարընտա 13 պին քիշի պուլընմագտա օլուպ, իքի սիւվարի ալայըլա պիր տաղ պաթարյասը վէ 8 տանէ պաթարյա Գուպատա, 850 քիշի իլէ թօբճը պէօլիւկի Բօրթօրիգօտա, պիր պէօլիւք տէ Հօնօլուլուտա տըր։

Ամէրիգանըն տաիմի օրտուսընտան պաշգա իւչ սէնէ միւտտէթլէ խըտմէթը ասքէրիյէյէ ալընան քէօյլիւլէրտէն միւթէշէքքիլ այրըճա պիր գուվվէի ասքէրիյէսի մէվճուտ օլուպ, պու տա 24 բիյատէ ալայընտան միւրէքքէպ տիր քի պունըն տա մըգտարը 1190 զապիթ իլէ 35000 էֆրատտան իպարէթ տիր։

Պունլարտան մաատա Ամէրիգատա ինթիյաթ ասքէրի տէ վար տըր։

Ինթիյաթ ասքէրի թէնպիհ իտիլմիշ վէ թէնպիհ իտիլմէմիշ օլմագ իւզրէ իքի գըսըմ օլունուր. Ինթիյաթ սընըֆընա Ամէրիգա թէպասընտան պուլունան վէ սիննի 18 իլէ 45 արասընտա օլան հէր ֆէրտ տախիլ տիր։ Թէնպիհ իտիլմիշ օլան ինթիյաթ ասքէրի 8 պին զապիթ իլէ 110 պին էֆրատտան միւրէքքէպ տիր։ Թէնպիհ իտիլմէմիշ օլան ինթիյաթ էֆրատըն մէճմուը իսէ, քաղըտ իւզէրինտէ 10,800,000 կէօրիւնմէքտէ տիր։

Ամէրիգա օրտուլարընըն միւքէմմէլիյէթինի իխլալ իտէն պէօյլէ պիր մահզուր վար տըր քի, պու տա ասքէրի ֆիրարիլէրին ատէտի բէք չօգ օլմասը տըր։ Մէսէլա 1905 սէնէսինտէ 63022 ասքէրտէ 6533 ֆիրարի կէօրիւլմիւշ տիր քի, պու տա մէճմու մըգտարընըն խիւմսը տէ պիրինը միւթէճավիզ տըր։

ԱՄԷՐԻԳԱ ՏՕՆԱՆՄԱՍԸ

Պունտան օն սէնէ էվվէլ Ամէրիգա հիւգիւմէթինին «Մայն» սէֆինէսի հավայէ՝ Հավանա սուլարընտա պաթըպ թայֆէսինտէն 260 քիշի պօղուլմըշ իտի։ Օ զէմանտան պու վագաայա Ամէրիգատա բէք զիյատէ սու թէէսիր հասըլ էթմիշ իտի։

Օ վագըթտան շիմտիյէ գատար Ամէրիգա տօնանմասը՝ ֆէվգալատէ պիր թէրագգը իթմիշ տիր. Թօնիլաթօսընըն մըգտարը 118,826 տան 863,591 թօնիլաթօյէ չըգմըշ տըր։ Տօնանմա միւրէթթէպաթը օ զէման 15 պին քիշիտէն իպարէթ իքէն, շիմտի 40,000 ի պուլմուշ տըր։ Ինկիլթէրա պահրիյէ հէյէթը ժուռնալը՝ Ամէրիգա տօնանմասընը իքինճի տէրէճէտէ թութ էյլէմէքտէ վէ 41 տանէ պէօյիւք հարպ սէֆինէլէրինտէն իպարէթ օլան Ամէրիգա տօնանմասընըն հիւճումը մահսուսա իւզրէ 411 նումէրօ վէրմէքտէ օլուպ, Ֆրանսանըն 44 տանէ հարպ սէֆինէլէրինէ վէրիլէն նումէրօնըն խէքինի 365 վէ 34 տանէ Ալէման պէօյիւք հարպ սէֆինէլէրինէ վէրիլէն նումէրօնըն խէքինի 333 վէ Ճաբօնյանըն 28 տանէ հարպ սէֆինէլէրինէ վէրիլէն նումէրօ տա 291 տէն իպարէթ տիր։

Ամէրիգանըն՝ տօնանմանըն մէսարիֆինէ գարշը ատամ պաշընա խառճէթ իտէն պարանըն մըգտարը՝ Ինկիլթէրատա ատամ պաշընա խառճէթ իտէն մըգտարըն նըսֆը օլուպ, 6 պուչուգ ֆրանգ րատէսինտէ տիր։ Մամաֆիհ, մէվճուտ օլան տօնանմա՝ Ամէրիգանըն իհթիյաճընա քիֆայէթ կէօրիւլմէյէրէք, Ամէրիգա հիւգիւմէթի տօնանմանըն միւքէմմէլ պիր հալէ գօյմագ իչին պիր գաթ տահա չալըշմագտա տըր։

Ամէրիգատա պահրիյէ իշլէրինտէն աշինա պիր զաթ՝ Ամէրիգա վէ Ճաբօն իխթիլաֆընըն պահսընտա իթտիկի սըրատա տէմիշ տիր քի,

«Հարպ սէֆինէլէրինին խազըրլամասը մէսարիֆի՝ մուհարէպէ մէսարիֆինտէն տահա ազ տըր. միւլայիմէթլէ սէօզ սէօյլէմէք իչին էլտէ գավի պիր պասթօն պուլունմագ լազըմ տըր. պասթօնտան մագսատ՝ Ամէրիգանըն Պասըֆիգ Մուհիթի թէշքիլէթի տօնանմասը տըր։ Ամէրիգա հիւգիւմէթի՝ Բանամա գանալընը իքմալ իչիւն ֆէվգալատէ ղայրէթ կէօսթէրմէքտէ տիր։ Գանալըն 1915 սէնէսինտէ իքմալ իտիլէճէկի թէէմին իտիլիյօր։ Պու հալտէ Ամէրիգա տօնանմասընըն գուվվէթի տէ արթմըշ օլուր։»

ՍԹՕԳՀՕԼՄ ՍԷՐԿԻՍԻ

Սթօգհօլմտա էլ իշլէրինին թէթօգգըրը իչիւն թէէսիս օլունան շիրքէթին վուգուա կէլէն թէշէպպիւսի իւզէրինէ Շուէտ էլ իշլէրինի թէշհիր էյլէմէք մագսատըյլէ պիր սէրկի քիւշատ իտիլէճէք, պու սէրկի յունիօ 4 տէն պաշլայարագ 15 է գատար տէվամ իտէճէք տիր։

Գրալ կիւսթավըն րիյասէթի ալթընտա պուլընաճագ օլան պու սէրկիյէ հիւգիւմէթ թարաֆընտան 100,000, Սթօգհօլմ շէհրի թարաֆընտան տա 50,000 գուրօն իանէ վէրիլմիշ տիր։ Պունտան պաշգա խուսուսի իանէլէր վասըթասըյլա խայլի միլյոն գուրօն թէէմին օլունմըշ տըր։ Սէրկի Սթօգհօլմ ճիվարընտա լաթիֆ մէնզարալարըյլէ մէշհուր օլան Բարգ ատասընըն վէ Հօրքլարթէն սույը ճիվարընտա թէէսիս օլունաճագ տըր։ Սէրկի պինասը, միյմար Մ. Ֆէրտինանտ Պօյէրգ թարաֆընտան խազըրլանաճագ տըր։ Մումաիլէյհ պու սէրկի պինասը իչին ղայէթ լաթիֆ պիր բլան թէրթիպ իթմիշ տիր։ Սէրկի գօմիսէրլիկինէ Գօրլ, Պէնտիքա Ֆօլկէր կիպի թէճրիպէլի զէվաթ ինթիխապ օլունմըշլար տըր։

—

ՄԱԼՈՒՄԱԹԸ ՄՈՒԹԷՖԷՐՐԻՔԱ

Նիւ-Եօրգտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, պիր գաթըլտան տոլայը պէրաէթինէ գարար վէրիլէն Թօվըն նամընտա քիւլլիյէթլի պիր պարայա մուգապիլ պօշանմագա մուվաֆագաթ իթմէսի իչիւն մատամ Էվըլին Թօվը գանդըրմագա չալըշըյօր։ Մատամ Թով 225,000 տօլար թալէպ իտիյօր. Թովըն ալիլէսի պու բարայը չօգ կէօրէրէք բէտատ իթմիշ տիր։

—Ալէմանիանըն Վաշինկթօն սէֆիրի՝ բէրօն հիւգիւմէթ Մ. Րուզվէլթ թարաֆընտան Գուպա ատասընը զիյարէթ իթմէկէ տավէթ իտիլմիշ տիր։ Մումաիլէյհ Մ. Շրէգ ֆօն Շթէրնպօրկըն Գուպատա իգամէթի էսնասընտա մաիյէթինտէ Ամէրիգա ասքէրի իւմէրասընտան պիրի պուլընաճագ տըր։

—Եիւգսէքլիկի 300 մէթրօտան զիյատէ օլան Էյֆէլ գուլէսինին սօն գաթընտա պուլունան պիր միւտտէթ էվվէլ թէլսիզ թէլէկրաֆ ալէթը գօնմուշ իտի։ Կէչէն կիւն պու ալէթըն պուլընտըղը տաիրէտէ 10 պին լիրալըգ էսվամը խանընմըշ տըր։ Խանքըն Բարիզտէն 6000 քիլօմէթրօ ուզագտա պուլունան պիր մահալ իլէ մուխապէրէ իճրա օլունտուղտան թէլսիզ իտիլէճէկ իւզրէ պիր մահֆազա տէրունընտէ պուլունան բէթրօլ կազըն պիր անտան պիրէ բարլամասընտան իլէրի կէլմիշ տիր։ Բարիզտէքի ֆապրիգալարըն պիրինտէն խանքըն զուհուրունտան սօնրա աէրագա պաշգա ալէթ ճէլպ օլունարագ մուխապէրաթա չօգ կէչմէտէն թէքրար պաշլանմըշ տըր։

—Ամէրիգա միլիօնէրլէրինտէն օլուպ մուգատտէմա Բանամա գանալը ինշաաթ գօմիսիօնը րիյասէթինտէ իքէն էլէքտրիք Նիւ-Եօրք հէվայի շըմէնտօֆէրլէրի միւտիրի պուլունան Մ. Թէօտօր Շէօնթըն գըզը իլէ Ֆրանսա տուգալարընտան սօն տը Շէօնթըն իզտիվաճը պիր Նիւ-Եօրգտա իճրա իտիլմիշ տիր։

—Ախիրէն Սթանիսլասըն Վիկօ լիմանընտա վապուր օլարագ խազըրլանմըշ օլան Ալէմանիա տօնանմասը՝ Եօրգ, Րօն, Ֆրէտէրիգ Գարլ, Տանծիգ, Կիւթէնպէրկ, Համպուրկ, Շթէթին գրուազէօրլէրինտէն միւրէքքէպ տիր։

—Րուսիատա Կրօմօֆ ինշաաթ թէզկահլարընտա պիր պէօյիւք խանկըն զուհուր իտէրէք 14 քէրէսթէ տէբօսը թամամըյլա միւնհատըմ օլմուշ տըր. Զարար զիյան 200,000 րուպլէ գատար թախմին օլունմըշ տըր։

—Ամէրիգա հարպիյէ նազըրը Մ. Թաֆթ պու արալըգ Ամէրիգանըն միւսթէմլէքէ մէմուրլարընա սէյահաթ իթմէքտէ օլուպ, Ֆրանսանըն Վաշինկթօն սէֆիրի Մ. Ժիւսէրան տա պիրլիքտէ պուլընմագտա տըր։ «Ինտէբէնտանս Պէլժ» կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Մ. Ժիւսէրան Ամէրիգալըլար կիպի էլ սըգմագա ալըշմըշ օլմատըղը իչին կէչտիկի եէրլէրտէ պիր չօգ քիմսէլէրին էլլէրինի սըգմագա մէճպուր օլտուղունտան տօլայը էլի վէ բարմագլարը ինճինմիշ տիր։

—Բարիզտէ մէնզարէ չալգըսը թէքրիւմէ խըթգըմտա պէյան իթմիշ օլան բէթմանլարըն ասարընտան միւրէքքէպ օլարագ պիր սէրկի թէրթիպ օլունուպ, ախիրէն Ֆրանսա մաարիֆ նազըրը թարաֆընտան րէսմը քիւշատը իճրա իտիլմիշ տիր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

ԳԸԶՄԷԹՉԻՐ ՊԻՐ ԿԷՐՏԱՆԼԸԳ ՍԸՐԳԱԹԸ.— Պէրլինտէ գօնթէս Վարդէնսլէպէնին մալը օլան 250 պին մարգ գըյմէթինտէ պիր ինճու կէրտանլըգ մուամմայէնի խանէսինտէն պիրտէն զայի օլմուշ տըր։ Կէրտանլըգը գօնթէսին խըտմէթճիլէրինտէն պիրի սըրգաթ իթմիշ օլմասընտան շիւպհէ իտիլէրէք, մէրգում թէվգիֆ վէ իսթինթագ իտիլմիշ իսէ տէ, ֆէգաթ սըրգաթը գաթիյէն ինքեար իթմիշ տիր։

Կէրտանլըղըն սահիպէսի միւսարի ժէնէրալը գօնթ Վարդէնսլէպէնին զէվճէսի տիր. Ղայիպ օլան կէրտանլըգ ֆէվգալատէ գըյմէթտար վէ նատիր իւլ էմսալ պիր միւճէվհէր իմիշ. տիզի պիր պուչուգ մէթրօ թուլլըղընտա օլուպ իւզէրինտէքի ինճիլէրի պէհէր պիրի թէգ զայէթ իրի իմիշ։ Կէրտանլըգ Պէրլին գույումճուլարը թարաֆընտան ... թագտիր իտիլմիշ տիր։

Կէչէն ճումա կիւնիւ տէ օբէրայա կիթմիշ, կէրտանլըղը էօնէ թագընմըշ, կէճէ եարըսը խանէսինէ աւտէթ իթտիկինտէ ... կէրտանլըղը չըգարըպ թէքրար մուամմայէյէ գօյմուշ, մուամմայէնի իսէ ... գօյարագ քիլիտլէմիշ տիր։ Ֆէգաթ ... մուամմայէնին ... պուլունամամըշ վէ պունտան տոլայը ... տիր։ Գօնթէս ... կէրտանլըղը ... խըտմէթճի ... տէ պիլմէյէրէք ... իթմիշ տիր։ Օ կէճէ ... կէրտանլըղը ... խըրսըզ ... գարշը ... տէ ... կիւն ... պուլամամըշլար տըր ...

)(22)(

ԷՅԼԷՆՃԷԼԻ ՐՕՄԱՆ

ԱՏՕԼՖԸՆ ՊԱՇԸՆԱ ՆԷԼԷՐ ԿԷԼՄԻՇ

3.

ԱՏՕԼՖԸՆ ԲԼԱՆԸ

—Ահ, սէվկիլիւ էֆէնտիմ, սիզի ահպապ հիչ պիր վագըթ խաթըրըմտան չըգարմայաճաղըմ... պու սէյահաթընըզ նէ գատար զէման տէվամ իտէճէք։

—Եվվէլճէ տէ տէտիմ խա... 8-10 կիւն գատար տէվամ իտէճէք տիր. պէլքի տէնիզ քէնարընտաքի շէհիրլէրտէն պիրինէ կիտէրէք պիր միւտտէթ տէնիզի սէյր իտէրիմ, զիրա տէնիզի բէք սէվէրիմ, ամմա խալընըզ սէյրինի սէվէրիմ, անլարըն խա... խօշ շիմտիյէ գատար տէնիզ տէ կէօրմէտիմ, խալընըզ իշիթիյօրըմ, պէքի պէհէր իլէ տէնիզի տէ կէօրիւրիմ. հայտէ սէն պէնիմ չամաշըրլարըմը հազըրլա, պէն տէ պիր ազ ույգու չէքէյիմ. էրքէնտէն գալգըպ կիտէյիմ։

Մատլէն օտասընա չէքիլտի, Ատօլֆ տա քէնտի օտասընա կիտիպ եաթաղընա կիրտի։

Հէր կէճէ պաշընը եասթըղա գօր գօմազ ույուրքէն, ույումադա պաշլայան Ատօլֆ՝ պու կէճէ պիր թուրլու ույույամատը. պիր եանտան պիր եանա տէօնէրէք, պաշըը եասթըղա գօյտուղունտան պիր չօգ զէման կէչտի. պաշընը գալտըրըպ թավանը պագըյօր իտի։ Մադլէնին տէ պու զէման օտասընա կիրէրէք, ... քէնտինէ ... կէօրիւնտիւ, Թէր իչինտէ օլտուղը հալտէ պիրտէն ույանտը։

Սապահ օլույօր իտի. Հէման խաթթաշըգ ֆըրլայըպ կիյինտի, Մատլէնին հազըրլաձաղը չայը իչէրէք Մատլէնէ տէտի քի,

—Հա, Մատլէն, սանա պիր չէյ սէօյլէյէճէկիմ... պէնիմ նէրէյէ կիթտիկիմի սագըն քիմսէյէ սէօյլէմէ, պունը սանա պիր կիզլի սէօյլէյօրըմ...

—Աման միւսիւ, նասըլ սէօյլէրիմ, նէ տէրիմ. նէրէյէ կիթտիկինիզի քէնտինիզ պիլէ պիլմէյօրսունըզ քի...

—Հա, տօղրու... հագգըն վար գըզըմ...

—Պանա արա սըրա մէքթուպ կէօնտէրիրմիսինիզ։

—Կէօնտէրիրիմ ամմա նէյէ եարար, սէն նէ օգումագ նէ տէ եազմագ պիլիրսին խօշ, մէքթուպը նէ եափաճագսըն։

—Հէմշիրէմ իլէ հէմշիրէզատէլէրիմ օգույուպ պանա տէ օգուր իսէ մէքթուպունըզու կէօնտէրիրսինիզ։

—Ինթիմալ քի օնլարա կէօնտէրիրիմ. (տիւշիւնէրէք) խայր, խայր, կէօնտէրմէմ, զիրա պունլարըն հիչ պիրի սըրր սագլամազլար, թէքթէբէ պաշլայըպ կէթիրտիկլէր, մէքթուպ կէօնտէրիր իսէմ նէրէտէ պուլունտուղումը էօյրէնէրէք հէր քէսէ սէօյլէյէճէկլէր, ... պաշլայաճագլար, պունա պիր սէպէպ վէրմէմէլի...

Ատօլֆ ճանթասընը եալընըզ պըրագըպ...

Մատլէնին իլէ իսէ՝ Ատօլֆըն գազ սուճուղընտան քէնտիսի իչին այրըլմըշ օլուպ, պաշգալարընը ուզաթմագ քէմալը եազըգլանըրքէն խարճէնէ սօգագ գափըսընըն չըգըրտըսը...

Սաաթ թամամ 9 իտի։

Մատլէն՝ սուճուղըն սօն լօգմասը պօղազընտան կէչմէմիշ օլտուղունտան, հիտտէթլէ գալգտը, գափույա աչտը, գափըտա հէր տիւրլիւ կէօրիւնճէ, նիչին կէլտիքլէրինի սօրտը։

Պունլարտան պիրի տէտի քի,

—Միւսիւ Ատօլֆ պուրատա մը...

—(Սուճուղը եութմաղա չալըշարագ) Եօգ Գալիֆօրնիյատա։

Տէլիգանլըլար քիւրքի տէ հայրէթլէ պիրիպիրինէ պագըշտըլար։

Ատօլֆըն նէրէտէ օլտուղունը էվվէլճէ սօրմուշ օլան կէնճ կիւլէրէք տէտի քի,

—Շագա մը սէօյլէյօրսունըզ։

—(Հիտտէթլէ) Պէնտէ շագա եափաճագ սուրաթ կէօրիւյօրմիսինիզ. Գալիֆօրնիյատա տէյօրըմ։

—Աման մատամ, նէ տէյօրսուն, եօգսա եանըլըշ մը կէլտիք։

—Եօգ, միւսիւ Ատօլֆըն, չիւնքի միւսիւ սէնէլէրտէն պէրի պուրատա օթուրույօր։

—Բէք ալա, տիւն կէճէ թէլգրաֆ վէրտի. միւսիւ Տարբուլ իլէ պիրլիքտէ կէլտիլէր, տուշ եափմագ իսթէտի, ... տիւրլիւ ... օթէլիմիզէ կէլիշին տէ ... սէօյլէտի...

—Եվվէթ, էվվէթ. պունտան պաշգա պիր ... միւսիւ Ատօլֆըն խաստալըղընը, ... եասթըղընը տէ ... գօյմուշ...

—Էյ... էյլէ իսէ Ամէրիգայա նէ զէման կիթտի։

—Պու սապահ էրքէնտէն կիթտի, ինթիմալ քի շիմտի օրայա չօգտան վարմըշ տըր. բէք կէնճ գալտըղընըզ, եալընըզ Ամէրիգատաքի ատամլարըն պիրինտէն պիր մէքթուպ ալտը, տէրհալ պիր օթէլէ կիթմիշ, կէօնտէրտիկլէրի իլէ թէլէֆէ աթըլտը. միւսիւ Ատօլֆը օլան թէլէֆօն կէլմէտէն մաատա սաաթ ... միւսիւ տէ սապահլէյին էրքէնտէն գազ սուճուղընը տա պըրագըպ կիթտի։

—(Հայրէթլէ) Գալիֆօրնիյայա հա՞...

—Եվվէթ, սապահ գօրգունճլէրի...

կիթտի. գալիպա պէշ, օն, եիրմի, օթուզ, գըրգ, էլլի սէնէ գատար կէլմէյէճէք։

Իքի կէնճ չաշգընլըգլա պիրպիրլէրինին եիւզլէրինէ պագարագ պիրէր գահգահա գօփարըպ սօնրա,

—Խանըմ, պու գատըն պուրատա մը օլմայաճագ... բէք տօղրու պիր չէյ տէյիլ մի։

—Շիւպհէ մի վար... տէտի պուրատա պիր գաչ կիւն գատար կէլիր Ատօլֆ կիպի պիր հէրիֆ իլէ տուշմագ չօգ հօշ պիր չէյ չիրքինլիք պուլունմայաճագ... տէյէրէք գափունըն էօնիւնտէն չէքիլտիլէր։

4.

ԱՏՕԼՖ ՇԸՄԷՆՏՕՖԷՐՏԷ

Միւսիւ Ատօլֆ սապահլըյըն սաաթ 6 բուչուգլուգ թրէնինէ եօլ չանթասընը ալարագ խանէսինտէն չըգտըղը զէման, հէր սօգագ պաշընտա պիր գաչ պօլիս արայըպ թէցասսուֆ իտէրէք կիւլիւմսէտի...

(Տէվամը)

օլըրըըը, իճապը տահգիգաթը 17 պին մարգ գըյմէթինտէ ղայէթ իյի վէ պէյազ պիր իմնացը հավի պիր տէ ալթուն խյնէնին էյրինտէ օլտուղունու բէմալը հայրէթլէ կէօրմիւշ տիր։ Զէբ՝ լէնէյնտէ իճավ տրզխինին եալընըզ պէշինճի սըրասը գալմըշ իմիշ։

Գոնթէս տէրհալ կէնէ եարըսը գափըթմաս իրադը քէյֆիյէթ իթմիշ, պիր գաչ ժէմար կէլէրէք, խանէնին հէր թարաֆընը թէհարրի էյլէմիշ իսէ տէ, պու թէհարրիյաթտան պիր նէթիճէ հասըլ օլմամըշ տըր։ Պրէնսին խըտամէթքյարլար իսթիճվապ իտիլմիշ, հէչ պիրի ղայպ օլան մուճէվհէրաթը կէօրմէտիքլէրինի սէօյլէմիշլէր։

Օ էսնատէ մէրգում Մարթհանտ պաշգա եաթագ օտասընտա քիմսէնին կիրմէտիկի թէպէյյուն էյլէմիշ տիր։ Պու իսէ իմձալէրէ իյնէի ալմաղըրընը սուրէթը գաթիյէտէ իֆատէ իթմիշ տիր։ Խանէնին թէքմիլ բէնճէրէլէրի գափալը օլտուղը հալտէ Մարթհանըն օտասընըն բէնճէրէսի աչըգ պուլունմըշ տըր։

Մէմուրլար պու բէնճէրէնին մէտալ իմձալէրի ալաղըրա պէգլէյէն պիր ատէմ վէրմէք իւզրէ աչըլմըշ օլտուղունա գանի օլմըշլար տըր։ Ֆագաթ պու զաննը խայալ խալքնէ պիր անլը իպա իտիլմէմիշ տիր։

Մարթհանըն գօնթէսին խըտմէթինէ կիրէլի հէնուզ 15 կիւն օլմըշ, պու միւտտէթ զարֆընտա մաւէյլը չիքեալէթ հիչ պիր հալ մէշհուտ օլմամըշ իմիշ։ Աթիվար վէ հարաքէթըլլա քէնտիսինի նամուսլը վէ չալըշգան իթթիհամ պիր գատըն օլմագ իւզրէ թանըթմըշ իսէ տէ, ղալլէթտան խոլընն չըգաճէ իւզէրինէ թէվգիֆ իտիլմիշ տիր։ Գոնթէսին զէվճի Ժէնէրալ Վալտէնսէյա՝ ալաճագ պուլունտըղը ճիհէթիլէ, պու սըրատա խանէսինտէ տէյիլ իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ րէսմը ալիսի տիւն Համիտիյէ ճամիինտէ իճրա պույրըլմըշ տըր։

Զաթը հազրէթը Բատիշահի ճամիի մէզկիւրէ ալէմէթ վէ ավտէթ պույուրտուղլարը սըրատա, կիւզէրկեահտա պուլունան ասաքիրը Շահանէ իլէ Թէպաաի տավլէթը «Պատիշահըմ չօգ եաշա» նիտաա էյլէմիշլէր տիր։

ՐԻՍՄԻ.— Տիւնքի ճումա կիւնիւ Սէլամլըգ րէսմը ալիսինտէն սօնրա չայան պույրուլան միւսաատէի Սէնիյէի ճէնապը Բատիշահի իւզէրինէ, Ֆրանսա սէֆիրը քէպիրի էսպ. Մ. Գոնսթանս վէ Աւսթրիա վէ Մաճարիսթան սէֆիրը քէպիրի էսպ. Մարքի Բալլավիճինի հազրէթլէրի սուրէթը ղայրը րէսմիյէտէ հուզուրը հումայունը հազրէթը Թաճտարիյէ չըգէրէք միսուլ նայիլ օլմուշլար տըր։

ՄԱԼԻՅԷ գօմիսիօնը ալիսինէ Թէվտի օլունան էվրագըն հուզուլա պիր զամանտը թէտգիգ իթմէք իւզրէ Խազինէի Մալիյէ հուզուրը միւշավիրի սէմահ. Մոհամմէտ Լըսա էֆ. հազրէթլէրի իլէ Պէյթիւլմալ միւտիրի մուավինի սաատ. Թէվֆիգ պէյ էֆ.նին գօմիսիօնը ալիյէ թէվզիֆլէրը գարարկիր օլմուշ տըր։

1324 ՍԷՆԷՍԻ զէպթիյէ բէտէլինին մէվգիի միւզայէտէյէ վազըլա. զուհուր իտէնճէք թալիպինէ իճալէսի լիւզումը մէբնիէնտէն Շէհր Էմանէթինէ իշար օլունմըշ տըր։

ՊԷՅՕՂԼՈՒ Թաթավլա Թրամվայ խաթթընըն ինշաաթընա իպթիտա իտէն ալէաթ վէ էտէվաթ վէ մալզէմէնին հըֆզընա մախսուս օլմագ իւզրէ Թրամվայ շիրքէթի թարաֆընտան Թաթավլատա պիր մաղազա քիրալանմըշ տըր։ Ինշաաթա, եագընտա վէնճէլէ մուպաշէրէթ պաշլանաճագ, ամէլէսի իխթամ վէրիլէճէք տիր։

ՏԻՑԱՐՊԷԳԻՐ չէհրի ճատատէ վէ տօգաղլարընըն թային վէ թանզիմի զըմնընտա խարիթասընըն ալընմասը գարարկիր օլմուշ տըր։

ԷՐԻՏԻԼՄԷՄԻՇ իչ եաղլարընըն պէհէմեալ կէօմրիւքլէրտէ մուայէնէի պայթարիյէյէ թապի իմթուլմասը զըմնընտա հէր թարաֆա թէպլիղաթ իճրա օլունմըշ տըր։

ԳԱՐԱ ԱՑԸՆ մաատէնինին Պոլիսա գագասընտա իճրասը ֆէրման պույրըլմըշ տըր։

ԳԱԼԱԹԱ իլէ Պէյօղլու, Իւսկիւտար վէ Գատըգէօյ վէ Բէշիկթաշ տայրէլէրինին քէթխիւտալարընա թայինի վէ տախիլը էստաֆ օլանլար քիմսէ թարաֆընտան միւտէֆիսիլէ իւզրէ իսթիմալէսի լազըմ կէլէճէկ պէլէտիյէ տայրէլէրի միւտիրլէրինէ իմր ու իշար օլունմըշ տըր։

ՇԻՐԳԷԹԸ ԽԱՅՐԻՅԷ իտարէսի Սիրքէճիտէ եաբըլան ճէտիտ իսքէլէ քիրալանմըշ վէ մարտ իպթիտասընտա օբալյա նագլ իտէճէկի իպլաղ իտիլմիշ տիր։

ՑՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ միւտիրը ուսուֆխոն Մ. Բիզար պու կիւն չէհրիմիզէ կէլէճէք տիր։

ԿԻԼԻՃԷԹ իլէ պահճրատան իթիպարէն Իւսկիւտար իլէ Ալէմտաղը արասընտա օթոմօպիլ իշլէթմէյէ պաշլանաճաղը վէ կիրիպ կէլմէ իչիւն եօլճու պաշընա 15 ղր. իճրէթ ալընաճաղը խապէր ալընմըշ տըր։

ԲԱՐԻԶՃԷ քիմեակէրլէրտէն Թասարըֆ բանճարատան եարըլան չէքէր կիւլի իւզիւմտէն չէքէր եարըմաղա մուվաֆագ օլտուղը եազըլմըշ իտի։ Մուսաւիլէյհ աւկէրէն Նաւսանիւթտան հիւքիւմէթինէ միւրաճաաթլա սըրֆ իւզիւմտէն չէքէր իմալ իթմէք իւզրէ 25 սէնէ միւտտէթլէ իմթիյազ թալէպ իթմիշ տիր։

ԽՈՒՍՈՒՍԻ մէքթէպլէր Թէէսիս վէ քիւշատը իթմէք իսթէնիլտիքտէ, իսթէր թայինի պիր մահիյէթի իգթիսապ իթսին, իսթէր մուվագգաթ սուրէթտէ պուլունսուն իրատէի Սէնիյէ իսթիհսալ օլունմասը պունլարըն Թէէսիս վէ քիւշատը վէ ինշա վէ թամիրլէրինէ միւսաատէ վէրիլմէմէսի խուսուսը Շուրայի Տէվլէթճէ գարարկիր օլմուշ տըր։

ԷՏԻՐՆԷ իլէ Բավլիքէօյ արասընտաքի չըմէնտօֆէր խաթթընըն սէլլէրտէն պօզուլան գըսմը թամիր իտիլտիկի ճիհէթլէ, տիւն տապահ Վիէննատան կէլէն տար էվրաք գաթարը վագթընտա Սիրքէճի սթասիօնընա միւվասալէթ իթմիշ տիր։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ճիվարընտա իւմը տասըը սիթգա նօգթայի նազարընտան թէհարրիյաթ իճրասը իչիւն կէլէճէք մալիէ, ալտըլը խալիմասընտա պիր Ալմանիէի հէյէթը Ֆէնիյէսի Վիէննատան եօլա չըգաճագ տըր։ Հէյէթը մէզկիւրէ՝ օ ճիվարտա հաֆրիյաթը իճրա իթմէքտէն սօնրա, Մըսըր վէ օրատան Եունանիսթանա կիտիպ օրալարտա տախի թէհարրիյաթ իլէ մէշղուլ օլաճագ տըր։

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՎԱԻՅԷ.— Մարտինըն ճիվարընտա եօլլի գար եաղարագ Մարտինլէ Սէնճար տաղը արասընտաքի չէօլին պէմ պէյազ քէսիլտիկի վէ մասախէրէն չէօլէ եաղան եաղմուրլար գարը էրիթմիշ իսէ տէ Մարտինէ էլան չօգ գար եաղմագտա օլտուղը մահալլի իշըրընտան անլաշըլմըշ տըր։ Թէքիրտաղընտան եազըլան պիր մէքթուպտա տախի Թէքիրտաղ իլէ Իպսալա վէ Ուզունքէօփրիւ արասընտա գըշըն շիտտէթլէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղը, Մէրիճ նէհրինին թաշգընլըղը չոգ թէհլիքէլի պիր հալ իքթիսապ իթմիշ օլտուղու պիլտիրիլմէքտէ տիր։ Հէյէթը մէզկիւրէ ..., իրի թանէլի տոլու վէ շիտտէթլի եաղմուր ..., Իւլէմէր կէօլիւ քէնարընտա իքի զաթըն ... վէ Սիւնպիւլ ... կէօլին զուհուրա կէլտիկի ... ։

ՊԱԼԸՔԷՍԻՐ վէ Բաղարքէօյ վէ Կէմլէյիկ գազալարը իլէ նէֆսը Պրուսա գազասընըն Ֆիլատար գարիյէսի հուտուտը տախիլինտէ մէվճուտ պաղլարտա ֆիլօքսէրա զուհուր իթմիշ տիր։ Շու սըրատա վիլայէթը միւշարիլէյհանըն պիր խայլի էհլիէրինտէն տահի վիլայէթլէրտէ ֆիտանլարը սէվգ իտիլմէքտէ տիր։ Սահիպլէրինին էլինտէ մէզկիւր ֆիտանլարըն նէրէտէն ալընտըղընը տախի իլմու խապէր օլմագսըզըն միւշքիւլաթ զուհուր իտէճէկինտէն, քէօյլէրինտէ ֆիլօքսէրա զուհուր իթմիշ օլան մէւթիթալար, ֆիլօքսէրասըզ մահալլէրէ թութ վէ սաիրէ ֆիտանլարընըն կէօնտէրիլմէլէրինէ միւսաատէ էյլէմէմէլէրի վէ ֆիլօքսէրասըզ մահալլէր մուխթարլարընա տա քէօյլէրինտէն ֆիտանլարընը քէօյլէրի մահսուլը օլտուղունա վէ քէօյլէրինին ֆիլօքսէրա հալլուսըզ տախիլինտէ պուլունմատըղընա տաիր իլմուխապէր վէրմէլէրի զըմնընտա Թէպլիղ լազըմ կէլէն վիլայէթը միւշարիլէյհայա պիլտիրիլմիշ տիր։

ՊՈՒ ՍԱՊԱՀ էրէնէ չիթաէթլի լօտօս օլուպ, Պօղազ Իչինտէն քէօբրիւյէ կէլէն վափուրլար՝ իսքէլէլէրէ օղրամագ իչին միւշքիւլաթ թէսատիւֆ իթմիշլէր տիր։ Իշպու վափուր Արնավուտքէօյ իսքէլէսինէ օղրայամաղը սըրատա, զէպզէլ էիւքիւ պիր սանտալ տարպէ աղարագ թէվրիլմիշ վէ իչինտէ պուլունան զէպզէվաթլար տէնիզէ տէօքիւլմիշ, սանտալճը տա պօղուլմըշ տըր։ Պու կիւն սաաթ 7տէ պիր գաչ տագիգա ֆընտըգ ճէսամէթինտէ տօլու եաղմըշ տըր։ Գատըգէօյ վէ Աստալարտա կիտէն վափուրլար տախի միւշքիւլաթլա իշլէմիշլէր տիր։

Էթ Թայինադը միւթէահհիտլէրինին իխլաֆը գարար սաթըըն ալըպ, էսնաֆա թէվզի էյլէտիքլէրի կէօրիւլիւր վէ եա խապէր ալընըր իսէ, գօյունլարընըն էմանէթինտէ պէտէլէ թահարրիշլարը գօթարալար կէօնտէրիլմէսի վէ սահիպլէրինին խըսմէթլէրինին պիլտիրիլմէսի Շէհր Էմանէթինտէն Պէլէտիյէ մէմուրլարընա պիլտիրիլմիշ տիր։

ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ ԶԱՊԹԻԱ

ԳԱՏԸՐՔԷՕՅԻՆՏԷ Ուզուն Հաֆըզ սօգաղընտա պիր գահվէխանէտէ էվվէլքի կէճէ սաաթ 3 պուչուգ րաատէլէրինտէ օթուրմագտա օլան Էմին պէյ Նամընտա պիրիսի իլէ գահվէճի արասընտա գահվէնին կէճ բիշիրիլմէսինտէն տօլայը միւնազաա զուհուր իթմիշ վէ պու սըրատա Էմին պէյ գահվէճինին իւզէրինէ հիւճում իթմէքլէ Լազարի համիլ օլտուղը պըչաղը չէքէրէք Էմին պէյի արգասընտան եարալայըպ գաչմըշ տըր։ Քէյֆիյէթ զապըթայա խապէր վէրիլիպ, Իւսկիւտար միւթէսարրիֆլիկինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Եարալը Թէտավի իչիւն Հայտար Բաշա խաստախանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ Պըրագ սօգաղընտա մուգիմ մատամ Վալիտատիսին էվինտէ գուլլուգ էյլէմէքտէ օլան Թագուհի մէրճէք էվլէնմէք իսթէտիկի կէնճլէրլէ պիրլիկտէ, էվտէքի ալթուն էշյայը վէ սաիրէ մալ գաչըրըպ ֆիրար իթմիշ իսէ տէ, զապըթայա խապէր վէրիլմէքլէ թագիպ իտիլմէքտէ տիր։

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Պու կիւն Իսվիրրաէ խաւմուրթանըլըգ իլէ մէչղուլ օլան մագազալարըն սայըսը հէման 10ա եագըն տըր։ Եալընըզ պիր Թիճարէթխանէտէն 1907 սէնէսի զարֆընտա Էվրօբայա, պէհէրի 1440 խաւմուրթա իհթիվա իտէր 7112 սանտըգ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Քէօյլիւլէրին Նազարընտա օ գատար հօշըը էհէմմիյէթ օլմայան խաւմուրթաճըլըգ խիւզմէթինտէն Այտըն վիլայէթինէ պիրինճի լիրա տախիլ օլմագտա տըր։ Քէօյլիւլէր ղայրէթլէրինի արթըրըր տա ֆէննի տախիլինաէ թավուգ պէսլէմէ վէ պիլխասսա էհէմմիյէթէ ռիայէթ իթսէլէր թավուգ սաաթ խաւմուրթա էլտէ իտէրէք տահա ֆազլա խաւմուրթա էլտէ իտէճէքլէր, պինաէնալէյհ պու թիճարէթ պիր օ գատար տահա կէնիշլէյէճէք տիր։ 1316 վէ 1317 վէ 1318 սէնէլէրինտէքի իհրաճաթըն մէճմուը 1,132,125 ատէտ իքէն, եալընըզ 322 սէնէսինին սօն նըսֆը իլէ 323 սէնէսինին նըսֆը էվվէլի զարֆընտաքի իհրաճաթըն 24,322,372 ատէտէ պալիղ օլմասը՝ պու սէնաաթըն տա վիլայէթին Թիճարէթի իչինտէ միւհիմ պիր մէվգի իհրազ իթմէքտէ պուլունտուղընը կէօսթէրիր։ Սայէի Շահանէտէ մէմլէքէթիմիզին հէր Թարաֆընտա պուլունտուղը լան էրպապը ֆէննի Թարաֆընտան, ֆէննի տավուգ պէսլէմէ, բիլխասսա հէթիրչիւթիւմէ, խաւմուրթա իխրաճըլը վէ խաւմուրթաճըլըգ մուհաֆազասը ուսուլլէրի հագգընտա, քէօյլիւլէրիմիզին անլայաճաղը մէրթէպէտէ մէգալէլէր եազըլըր, իմթաղրաթտա պուլունուլուր, խաւմուրթա Թիճարէթինին տահա զիյատէ Թէվէսսիւ էյլէյէճէկի տէրքեար տըր։

Էտիրնէ.— Իտարէճաթ էհէմմիյէթլի պիր տէրէճէտէ օլտուղընտան, բէհաղա տուրկուն տըր։ Իսխատալըգտա տահա գըյաթէ կէլմէյէճէք կէօրիւլիւյօր։ Նօգսան մահսուլատան բէգ գըյաթէ միւթէէսսիր օլան բիւյիւք մըգտար ուն վէ պուղտայ կէլիյօր։ Ֆիյաթ թէպէտտիւլ իթմէմիշ տիր։ Իբէգ վէ գօզա բէգ ազ միւչթէրի վար տըր։

Սէլանիք.— Կէչէնլէրտէ էքինլէրին Թօբրագտան չըգմասընտան միւթէէսսիր մէյտանա գըյմէթլի վիւրուտ իթմիշ տիր։ Պունըն ճինսի էյի տիր։ Պէյազ հալաֆ միւվարէտաթը՝ իհրաճաթըն մէնի թարդիւխինտէն պէրու գաթ օլմուշ տըր։ Կէչէն այ զարֆընտա մուամէլաթը Թիճարիյէ հայլի էհէմմիյէթ տէյիլ տիր։ Պունըն տա սէպէպի պունտան մալը վէ պու սէնէքի էքմէք էքինլէր տիր։

Իսքիլիպ.— Բիյասա սաքին տիր, մուամէլաթ մահտուտ պիր տաիրէ տախիլինտէ իճրա օլունուր։

`*`*Պիր հաֆթա զարֆընտա կէլէն մալ. Անատօլը պույղատայը 11 վագօն, Բէսսարապիա 71500 քիլէ ուն, Օտէսատան 860 չուվալ, Պուլկարիսթանտան 360 չուվալ, Մարսիլիատան 9560 չուվալ, Իթալիատան 1014 չուվալ վէ Աւստրիատան 500 չուվալ։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

ՍԻՒՆՃԷ ԻՒՉ ՖԱՐԶԼԻ ԳՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ

ԷԺԻՒՐՍԻԷՆ 1886 վէ 1903 ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ

Ամորթի քէշիտէսի 1 մարտ 1908

Պանգը Օսմանինին Գալաթատաքի խազինէսի մէրքէզիյէսի վէ Սթամպօլ վէ Պէյօղլու շիւպէլէրի մաազալ պիր բէտէլ իլէ (250 Ֆր.) պաշըա պաշ Թէէտիյէսի մէհալլէրինէ գարըը Թահվիլաթը մէզքիւրէյի Թէէմին իթմէքտէ տիր։

Տէրսաատէթ 31 կանունի սանի 1908

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՐՈՒՀԱՆԻՅԷ

ՏԻՒԹԵԱՆ Տ. ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Ս. Էջմիածնէն Բաթրիգ Տ. Մաղաքիա Օրմանեան հազրէթլէրինէ վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆնամէ ալընմաղընա կէօրէ, Սինօտ ազալարընտան վէ Էրէվանըն մէլումուն Տ. Արիստակէս Արքեբիսկօբ Տիւթեան վէֆաթ իթմիշ տիր։ Մէրհում 70 եաշընտա օլուպ, թահսիլը իմթիհանըն իթմամէն սօնրա վանքա կիրմիշ վէ կէրէք Էջմիածնինտէ վէ կէրէք Րուսիա Վիճակլարընտա պիր միւտտէթ գալըրտըգտան սօնրա, 22 սէնէ միւտտէթէ Մակար Կաթողիկոսըն Նվիրակութեան թարաֆընտա պուլունմըշ վէ հէման 20 սէնէտէն պէրու Սինօտա ազա պուլունըպ, ուսուլը բաւհանիյէտէ միւքէմմէլ վէ մէտհէյէ վէ քիլիսէ իշլէրինտէ Թէճրիպէսի Թագտիր օլունմըշ իտի։ Մէրհումըն Բաթրիգ Տ. Մաղաքիա Օրմանեան հազրէթլէրի իլէ Էջմիածնի Առաջնորդը Տ. Ստեփաննոս Սրբազան իլէ պէրապէր Սինօտտա պուլունմըշ իտի։

Մէրհումըն վէֆաթը Սինօտա էնճիւմ 4 ազա պուլունմագտա տըր։

Ուսանիա. Խարճըրթ՝ տիւն Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինին խանէսինտէ ազալը իճթիմա իտէրէք, մէքթէպլէր բռօկրամը հագգընտա միւզաքէրէ վէ Թէտգիգաթտա պուլունմըշ տըր։ Միւզաքէրաթ տէվամ օլունաճագ տըր։

—Երուսաղէմ վանքը հէսապաթընըն Թէտգիգինէ մէմուր օլան կիւն. վէ Բաղ. Ժողով Ատենապետլէրինին իճթիմաը տիւն մուզաքէրէ իտէն, կէլէճէք հաֆթայա Թէէխիր օլունմըշ տըր։

—Պէյօղլու Թաղ. Խորհուրդը Սոլաքէրէտէ պուլունան մէքթէպին ինշաասը մէսէլէսի իլէ մէշղուլ օլմայօր։ Շու սըրատա մէզկիւր մէքթէպին հէմրահ Թէքմիլ օլունան բլանլար Թէտգիգ իտիլիյօր։ Մէքթէպին ինշաասը սուրէթը գաթիյէտէ գարար վէրիլտիկի չիւնքի հալէ հալի պարչէ իթթիհատ օլունըպ, պարչէ իչինտէ մէքթէպին եարըլմա մընա գարար վէրիլմիշ տիր։ Պու պարչէ լին Թերէկին պէհէմեալ իճար օլունմագտա սօնրա, մէքթէպ մէզկիւրէ միւտէֆիֆ օլան 800 լիրա Թէվզիյէ իտէճէք պիր սահիպը պուլունմագ լազըմ կէլիյօր։

—Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի եարըն Մայր եկեղեցուն Սմբաթեան միւթէվէֆֆա Մանուկ էֆ.ինին իսթիրահաթը րուհու իչիւն պաթարագ Թօգ իճրա իտէճէք տիր։

Բաթրիգը միւշարիլէյհ կէլէճէք ճումա կիւնիւ Գատըգէօյ քիլիսէսինտէ պուլունաճագ վէ էսնաֆ սօնրա մէքթէպլէրի զիյարէթ իտէճէք, պաղլար կիւնիւ տէ Ս. Թագաւոր քիլիսէսինտէ պուլունաճագ տըր։

—Ատէնա առաջնորդը Տ. Մուշեղ եպ. Սիւրահան ճէմաաթա խիթապէն էրմէնիճէ վէ Թիւրքճէ լիսանլա պիր «Լուսաւորութիւն» եագըպ, եագընտա Թէվզի կէօնտէրէճէք տիր։

—Պազարտա Բաթրիգ վէքիլլիկինէ Թային օլունան Տ. Մովսէս Եպիսկոպոս կէօնտէրիլտիկինէ Պէրաթը իչիւն Բաթրիգխանէտէն հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ միւրաճաաթ օլունմըշ տըր։

—Պէյօղլունտա Սրբանտերի գաֆէ իթթիսալինտէ պուլունան բարթ. վէ մէզարլըգ իչինտէ պուլունան Թօգաթլեան Մկրտիչ էֆ.ը ասըլ Թէքիլ միւլք իսէ տէ բարթըը տիւքքեանլարըն իւ—քի Պէյօղլու Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինէ այիտ տիր— պիլէշիքէրիէրէք ճէվապ պիր օթէլ եարըլմասը վէ 15 սէնէ իչիւն Թօգաթլեան Մկրտիչ էֆ.յէ քիրայա վէրիլմէք տիր։ Պունտա մուգաավէլէ Մկրտիչ էֆ. Թօգաթլեան քէնտի մալը օլան իքի էվի միւլքէ Թերք իտէճէք վէ սէնէտէ 2800 լիրա իճար վէրէճէք տիր։

Էվէլէ եալընըզ Սրլանտերի գաֆէ իչիւն 1700 լիրա ալընմագտա տըր։ Թօգաթլեան էֆ. 15 սէնէ իչիւն գոնթ էտէ թութ իթմիշ իսէ տէ, 10 սէնէ սօնրա Ֆէսխ իտէպիլէճէք, վէ չայէթ օթէլ հալինտէն չըգարըլսա պիլէ 1500 լիրա մասրաֆլա օթէլ արարթմանլարը իճար իտիլէճէք տիր։ Բաթրիգ Սրբազան նէզտինտէ պու պապտա պիր միւզաքէրէ իճրա օլունմըշ, վէ պու ինշաաթը իճրա իտէճէք օլան Պէյօղլու բիլիսէսի էմլաք գօմիսիօնըն ազալարըն Թօգաթլեան Տիգրան էֆ. իլէ Բաղ. Ժողով ազասընտան միւհէնտիս Ասլանեան Գէորգ էֆ. վէ Մկրտիչ էֆ. Թօգաթլեան հազըր պուլունմըշ տըր։

—Ուրֆայա պուլունան Տ. Փառէն Վ.ը եարըն Տէրսաատէթէ կէլէճէք Արթին...

մալա կիթմէսի իչիւն Բաթրիգխանէտէն Թէլէկրաֆլա իզին օլունմըշ տըր։

—Պուլկարիսթանտա պուլունան էրմէնի մէքթէպլէրինին բռօկրամը հազըրլանմըշ, Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրիլտիքտէն, Պուլկար էմարէթինէ միւրաճաաթ օլունաճագ, միւշքիւլաթ միւշքիւլաթըը գալտըրըլմա միւզաքէրէլէրինի գօլայլաշտըրըլմասը Թալէպ օլունաճագ տըր։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Հանգ. Ցարութիւն էֆ. Ալթըբարմագեանըն յաւրաքավաքութեան թաթիւ փոխան ծաղկեպսակի 54 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցին Ազն. Ռուբէն էֆ. Գույումճեան ի Ֆէնէօք։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՆԻՒ ԵՕՐՔ, 21 ֆէպր.— Թըլտընըն մէսէլէսի հագգընտա Մ. Բիէրբօնթ Մօրկան, բէհըը հիւքիւմէթ Մ.Րուզվէլթ իլէ ուզլաշ պիր միւզաքէրէ իճրա էյլէտիքտէն սօնրա, «Պալթիք» վաբուրը իլէ Էվրօբայա կիթմէք իւզրէ, պու կիւն եօլա չըգմըշ տըր։

ԲԱՐԻԶ.— Պազըր Ֆիյաթլարընըն Թէզէյիւտ վէ Րիօ Թինթօ հիսսէ սէնէտաթընըն իւգսէլմէսի իւզէրինէ պիր սինիրքա թէշքիլ օլունմըշ վէ սօն կիւնլէրտէքի տիւշքիւն Ֆիյաթլարըլա հիսսէ սէնէտաթը սաթըն ալընմըշ տըր։

ԲԷԹԷՐՍՊՈՒՐԿ.— Շիմալի հազգընտա վէրիլէն հիւքմ Թէպլիղ օլունտուղը պէրաաթ հազըր պուլունան ղայրէթ, ժուռնալիսթին մազհարը աֆվ օլմասընը պու Թէլէկրաֆ Զարատ իսթիհսալ իթմիշ տիր։ Բօրթ-Արթիւրին զամանը գօմանտանլարը Թարաֆընտան այնը մէտալ իմբէրաթօրիչայա պիր Թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր։ Էրքեանը հարպիյէնին միւզաքէրաթը պիր պուչուգ կիւն տէվամ իթմիշ տիր։

ԲԱՐԻԶ.— Կէլէճէք մարտ 25տէն իթիպարէն Գրէտի Լիօնէ հիսսէ սէնէտաթը իւզէրինէ ալէլհէսապ սուրէթըլէ 25 ֆր. վէրիլէճէք վէ միւթէպագը տա 30 ֆր. օլմասը միւհթէմէլ տիր, սիպարիշլէրտէ վէրիլէճէք տիր։ 1907 սէնէսի վարիտաթը 34 միլյօն 110680 ֆր. պալիղ օլմըշ տըր։

—Իրան հէյէթը վիւքէլասընտան տախիլիյէ, մալիյէ վէ նաֆիա նազըրլարը Թէպտիլ օլունըպ տիքէրլէրի մէմուրիյէթլէրինտէ իպգա օլունմըշլար տըր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Ինկիլթէրատա՝ Վաշինկթօն քէօմիւր մաատէնինտէ պիր փաթլամա վուգու պուլմուշ, 14 ամէլէնին Թէլէֆ օլմուշ տըր։

—Րէիսը վիւքէլատան մատամա տիւքէ 4 ազա ինկիլիզ... Թագտիմ էյլէմիշլէր տիր։

Ինկիլթէրէ պարլամանթօ հէման սայըշ (Էքիտէմի) պիր խասթալըգ հիւքիւմինտէ օլուպ պինլէրճէ քիշինին մուզաարըը պուլունմագտա տըր։

ԻՀԹԻՅԱԹ ՍԱՆՏԸՂԸ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆԳ ՖԷՐԱՅՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԷՍԻ

Գալաթա վէ Սթամպօլ

Սէրմայէսի 130 Միլեօն գուրուշ

Թամամէն Թէտիյէ օլունմըշ տըր.

Իհթիյաթ աքչէսի 37,300,000

գուրուշ տըր.

ՊԱՇԼԸՃԱ ՇԱՐԹԼԱՐ ՇՈՒՆԼԱՐ ՏԸՐ

Թէվտիյաթ՝ ալթուն ղուրուշ իւզէրինէ օլաճագ տըր, վէ 50 ղուրուշտան աշաղը Թէվտիյաթ գապուլ օլունմայաճագ տըր։

Վինըր Պանգ Ֆէրայն պու կիւնքի գարարը կէօրէ եալընըզ 1000 լիրայա գատար մէպլաղ Թէվտիյաթ իչիւն 100տէ 3½ վէ պու մըգտարը Թէճավիւզ իտէն մապալիղ իչիւն տախի 100տէ 3 ֆայիզ վէրէճէք տիր. Մամաֆիհ, բարա Թէվտիյաթ իտէճէք զէվաթը 15 կիւն էվվէլ մահալլի կազէթալարըլա խապէր վէրմէք իթմէք չարթըլա մէզկիւր ֆայիզի Թէնզիլ վէ եա Թէզյիտէ մէզուն տըր։

100 լիրայի Օսմանիյէտէն աշաղը օլան Թէվտիյաթ՝ իսթէնիլտիկի անտա իատէ օլունապիլիր։

Պունտան եուգարըգի մէպլաղլար՝ վէ վէրիլտիկէն վէրիլէճէք պիր Թահրիրի իխպար շարթը տըր. շէօյլէ քի,

Լիր. Օսմ.տէն	Լիր. Օսմ.յէ գատար	
100	150	3 կիւն էվվէլ
151	200	6 » »
201	500	10 » »
501	1000	15 » »
1001 վէ պալանտան եուգարը իչին		30 » »

Վինըր Պանգ Ֆէրայն խաթէրիկի անտէ ճըղատանտա կէօրիւլէն ալաճագը սահիպը մէզուն օլմագսըզըն Թէտիյէ իտէրէք, մէրգումըն հիսապընը գարարտա հազըրլը միւհաֆազա իտէր։

Վինըր Պանգ Ֆէրայն՝ Թագըրպասը օլմայան Նամընա տախի ճըղատան վէրէպիլիր, պու Թագտիրտէ մէքթուպաթը անճագ էվվէլճէ Թային իտիլէն վէլի վէ եա վասի իմզասըլա Թէսլիմ տըր։

Իհթիյաթ սանտըղընտան մատա Վինըր Պանգ Ֆէրայն պանգա մուամէլէ իմզա իտէր։

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

ՑԷՐՍԱՆԱՑԷԹ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՅ		Բարա
Պիլրինճի պէյազ օգգասը		51 -52
Իգինճի »	»	48 -
Մախլութ	»	47 -
Զաւտարլը	»	44 -46
Սէրթ պիրինճի	»	54 -55
» օրթա	»	52 -53
Մախլութ սէրթ	»	50 -

Պու կիւն վագօն Անատօլու պազարը միւրուտ իթմիշ տիր։

ՈՒՆ		Ղրշ.
Սէբիլ գըրմը Ա. չուվալ		095-
» » Բ.	»	91-92
ՔԷՆՃԷ		
Օգգասը 23½- բարա։		
ԱՐՊԱ		
Տօնիւգ	քիլէսի	17½-18½
Րումէլի վէ Մէտրին		17 -18
Էթմաֆ իչին պալրաւտա վարօրա Թէսլիմ	բարա	36-36½
Սէբիլ սարֆիյաթը իչին	»	38-49

ԲԱՄԲՈՒԳ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվէրբօլ 21 ֆէպր.

Ջանվար ֆէպր.	5.73
Ջանիւա յուլիա	5.67

ՊՈՒՂՏԱՅ ԲԻԱՑԱՍԸ

21 ֆէպր.

Նիւ-Եօրք հազըր		098.7.8
» յուլիա իչին		097.1.4
» ֆէպր.	»	.
» դէկա.	»	.
» մայիս	»	101.
Լիվէրբօլ հազըր		
» մայիս	»	7.3.8
» մարտ.	»	7.1.2
Շիգագօ հազըր		
» մայիս	»	093.
» յուլիա	»	101.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 21 ֆէպր.

Ինկ. էսհամը Ինկ. Լիր.	087.63
Օսմ. էսհամը Իւնիֆիյէ	95.
» » » գուբօնսըզ	95.50
Օսմանլը Պանգասը	18.25
Րուս 4%	83.50
Պուլկար իսթիգրազը	102.50
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25.38

Բարիզ 21 ֆէպր.

Գօնսօլիտէ Իւնիֆիյէ գուբօնլը	96.25
» » գուբօնսըզ	96.10
Ֆրանսըզ էսհ. 3% ֆր.	096.10
Րումէլի չըմէնտօֆէրի	179.75
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	444.
» Պանգասը	717.
Րուս %5 1906	96.35
Գրէտի Լիօնէ	1199.
Իթալիա էսհամը	103.
Սըրպիա	94.65
Թրանսվաալ	47.50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25.21

Վիէննա 21 ֆէպր.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	240.90
Րումէլի չըմէնտօֆէրի ֆր.	186.
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	409.

Պէրլին 21 ֆէպր.

Րումէլի չըմէնտօֆ. (մարգ)	146.
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.28
Րուս 4%	.
Անատօլու չըմէնտօֆէրի 3%	.

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Իւնիֆիյէ տիւն ագշամ գաբ.	104.35
» » էն եիւքսէք	104.37
» » էն աշաղը	104.16
Պու սապահ աչըլըշ	104.36
Րումէլի չըմէն. ագշ. գափանըշ	176.5/8
» » էն եիւքսէք	176.5/8
» » էն աշաղը	175.7/8
» » աչըլըշ	176.5/8
Րէժի ագսիօնը Լ. Օ.	19.20

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրամվայ	08.75
Թունէլ	4.37
Օսլիմանիէ Թրամվայ	472.
Անատօլու Օթօման	4.12
Լօյիտ	060.
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէտ	409.
Թրանսվաալ	047.
Զաթըրքէթ	20.
Րըհթըմ Թահվիլաթը գ.գ.	432.
Պալյա	445.
Գարաասու	036.
» Օրտինէր	029.
Անատօլու չըմ. ագսիօնը	16.02
Շիրքէթը Խայրիյէ հիս. Լ. Օ.	43.
» » Համիտիյէ	4.45

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղր. Բր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108.02
Մէթալիք	101.10
Ինկիլիզ լիրասը	109.36
Ֆրանսըզ լիրասը	87.13
Րուպլ	092.30
Գիւմիւշ ալթունը	60.
Գաբգան գայմէսի	8.71

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա չէգ	110.25
Բարիզ չէգ	22.77

ՄԱՃՈՒՆ ՄԻԹԹԷՐԻԼԷՐԻՄԻՋԷ ՄԻԺՏԷ

ԳԱՆԱԼԹ, ՍՐՏԳ ՈՒ ԻՍԹԻԳԱՄԷԹ ԸՆԿՊԵՐԸ ՍԷԼԱՄԷԹԻՄԻՋ ՏԻՐ

Թաքլուլէրէն պէտէք — Թաքլուլէրէն պէտէք

Մուսպայաս օլունը իքէն գուրթուլարը իւզէրինտէքի (Մապէյնը Հիւմայուն ճէնապը Միւլքանէ էզաճբլարընտան Իւրբիսի էփ. մարիփէթլիյէ իսթիհսալ գըլընան մանուն միւսիլ եապըրնա տիգգամ պույրըլմասը ըրճա օլունը)։ Պիւրթիքը թէալա խասսէի շիֆախէսի իլէ ճիհանըն բաղպէթինի գազանմըշ, հաթթա Բարիսէ պիւէ իքթիսապը չէօհրէթ իթմիշ օլան մանունըմզը էօյլէ պիր ֆէնն տարիբէսինտէ եաբըլըբ քի սէնէլէրճէ տուրբա ասլա քիֆլէնմէզ, էքիմէզ, խասսէի շիֆախէսինի զայպ իթմէզ, թէրքիպէ անիսան վէ էմասլի նէպաթաթան մեբէքքէպ տիր։ Ֆախտէսի՝ միտէյի, գանը թասֆիխէյէ, կէօյիւտէքի պալկամը, աղըզ գոգուսընը, գարընտաքի եէլլէրի, գուրու վէ մէմէլի պասուրը, սաֆրայը վէ ինգըլպազը տէֆէ խրտմէֆ վէ մէտաբը օլուր։ Պիէսէն ալէյհ հիւսնը թէսխիրինի հեր միւճէրրիպ քէնտի նէֆսինտէ կէօրէճէկինտէն լիւզուսմըզ թաֆսիլաթա լիւզում կէօրմէյիգ։ Մուխայէբ սաթըրը։ Հիւսնը թէէսիրինի կէօրմէյէնլէրին վազըլարտա նէ մըգտար մանօւն պուլունըրտա պուլունսըն, խատէ խէրէք պէտէլինի կէրի ալմալարը ըճա օլունը։ Էնգա տէբօլարբյլա էզաբանէլէրտէ պուլունը։ Ֆիյաթը 5 ղր. տր։

Ումում տէբօսը Պաղչէ Գարուսընտա քեսին էզող Թիճճարը Գասապեան Թիճարէթխանէսի տիր։ 10—4

''ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՑԷ,, ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՏԱ

ԹԻԽԻՐՃՃԷ, ԷՐՄԷՆԻՃԷ ՎԷ ՖՐԱՆՍԷԶՃԱ

(ՀԱՅԵՐ ՏԻՐՈՒԼԻՐ)

ԳԱՐԹ ՏԷ ՎԻԶԹԹ

ՍԻՐՔԻԻԼԷՐ, ԱՆԹԷԹ ՎԷ ՏԻԻՖԻՆ ՎԷ ՃԷՆԱԶԷ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻ

վէ հէր տիւրլիւ թիճարէթեանէ իլանանմէլէրի

վէ սահիր պունա միւմասիլ էվրազ թապը ֆիյաթճա միւշթէրիլէրի մէմնուն խատճէք սուրէթիտ տէպէօհտէ օլունուր։

Թաղլարտան պոխի ուշթաբլըշն էպտալ ալանոսը

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՀԱՏՔԱԼԷՂ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Անառալու լիմանլարբյլա Զաթում, Օտէսա, Ճէրասաունէթ, Իզմիր, Սէլանիք, Շէրա, Բիրէ, Բաթբաս, Մարսիլիա, Հավր, Տիանքերը, Լօնտրա վէ Տէրասաուէթ իլէ Սուրիա վէ Մբսրը արասընտա մանէբազամ ուէյր ու սէֆէրլէր։

ՎԻՐՈՒՏԻՆԻ ԳԷՐԼԷՆԷՆ ՎԱՖՕՐԼԱՐ

Ալաֆր. փետր.ըն 24ճնի բզ.էր. կիւնու «Մէմֆիս» Մարսիլիասան։

Ալաֆր. փետր.ըն 24ճնի բզ. էրեխ կիւնի «Պաղտատ»՝ Գարաստէնիզտէն։

Ալաֆր. փետրվ.ըն 23ճնը չբշնգ. կիւնու «Սէնէկալ» Սուրիա խաթթընասան։

ՀԱՐԷՔԼԷՐ ԻՏԷՃԷԿ ՎԱՖՕՐԼԱՐ

Ալաֆր. փետր.ըն 24ինճի բ. էրեխ. կիւնու ադշամ ալաֆ. սասթ 4տէ գաբթան էյպ.ըթին սիւմար օլարը «Պաղտատ» վաբօրը՝ Զանգազէ, Սէլանիք, Շէրա, Բաթբաս, Մարսիլիա, Հավր, Տիանքերը վէ Լօնտրայա։

Ալաֆ. փետրվ.ըն 21ճնի բ. էր. կիւնու էյլէնճէն սանրա ալաֆ. սասթ 4տէ գաբթան Մուսլ.թին սիւմար օլուռը «Մէմֆիս» վաբօրը՝ սողրուսան սողրուսա Օտէսայա։

Ալաֆր. փետր.ըն 27ինճի բէնճ.ն. կիւնու ադշամ ալաֆր. սասթ 4տէ գաբթան Ըմթար.ը՝ սինին սիւմար օլարը «Սէնէկալ» վաբօրը՝ Իզմիր, Բիրէ, Նաբալի վէ Մարսիլիասա։

Գուշմանիա՝ սողրուսան սողրուսա Բարիզ վէ Բարի-Լիոն-Մէսիթերանէ չըմէնբրթէրինն էն իշլէք սիճասիոնարը էշլուն տախի պիլէթ վէբէպիլիր։

Սողրուսա Բաշնա վաճարարը ինչա

1ինճի մէվգը.— Բարիզ իշլուն 275 ֆր., Մարսիլիա իշլուն 260 ֆր.։

2ինճի մէվգը.— Բարիզ իշլուն 200 ֆր., Մարսիլիա իշլուն 160 ֆր.։

Թիճճարա էշլուրը Նաբալ իպրն վաճարարը ինչա

1ինճի մէվգը.— Բարիզ իշլուն 200 ֆր., Մարսիլիա իշլուն 160 ֆր.,

Ֆամիլիա իլէ կիսէնլէր իշլուն խուսուսի չարթլար իլէ ուշուզլէթ խարազ օլունարը կկալ, ազիմէթ վէ ավաէթ պիլէթի տախի վէբիլիր։

Տահա միւքէմմել ֆալիմաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէր՝ Գալաթասա Մարիանէսի Սիթէ Ֆրանսէզտէ մէրքէզ ագենթէլիկինէ վէ Սթանպօլսա Պաղչէ Գարուսա կէօմրիւք գուրպինտէքի ագենթէսանէյէ մուրաճաաթ խէպրլիրլեր։

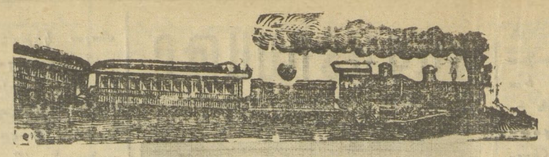

ԱՆԱՏՈԼԸ ՕՍՄԱՆԼԸ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԸ ՇԻՐՔԷԹԻ

Իշպու 1907 սէնէսի Հոկտ.ի 19ընը ճումասա կիւնիւնտէն իթիպարէն ամէնշիւա իսթէճէք գաթարլարը հարէքէթինի միւպէյյին վագթ ու հարէքէթէրինի միւպէյյին ճէտվէլ տիր։

ԱՂԻՄԷԹ

| ԹՐԷՆ ՆՕՄ. | *1 | | |